

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

ПАРАЛЕЛЬ

Українська мова для початківців

Основний курс

Навчальний посібник

Харків – 2019

УРОК 1

☑ Дієслова руху без префіксів:

☑ *іти (йти)* – *ходити*, ☑ *їхати* – *їздити*, ☑ *бігти* – *бігати*, ☑ *пливти* – *плавати*, ☑ *летіти* – *літати*, ☑ *нести* – *носити*, ☑ *везти* – *возити*, ☑ *вести* – *водити*.

☑ Текст «Одного разу в потязі».

§1

§2

іти (йти)

Іван іде (йде).

куди? (№ 4) **в** університет, **на** стадіон
до чого? (№ 2) **до** дошки, **до** столу
до кого (№ 2) **до** лікаря, **до** друзів
звідки? (№ 2) **з** університету, **зі** стадіону
від кого? (№ 2) **від** лікаря, **від** друзів
де? (№ 5) парком, вулицею, плющею

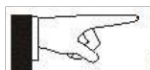
ходити

Іван ходить.

куди? (№ 4) **у** парк, **на** концерт
до кого (№ 2) **до** лікаря, **до** друзів
звідки? (№ 2) **з** університету, **зі** стадіону
від кого? (№ 2) **від** лікаря, **від** друзів
де? (№ 5) парком, вулицею, плющею

Я іду (йду)	Ми ідемо (йдемо)
Ти ідеш (йдеш)	Ви ідете (йдете)
Він, вона іде (йде)	Вони ідуть (йдуть)

і(й)шов, і(й)шла, і(й)шли
І(й)ди! І(й)діть! І(й)дім!

– Куди ти *йдеш*?
– У бібліотеку. А ти?
– Я *йду* в магазин купити хліб і фрукти.

Я ходжу	Ми ходимо
Ти ходиш	Ви ходите
Він, вона ходить	Вони ходять

ходив, ходила, ходили
Ходи! Ходіть! Ходімо!

– Куди студенти *ходять* щоранку?
– Вони *ходять* в університет.

1. Змініть речення. Change the sentences.

Я *йду* в університет. → Щодня я *ходжу* в університет.

1. Я йду на пошту. *Щодня* я 2. Мій друг іде в бібліотеку. Він *завжди* після занять 3. У неділю ми йдемо в театр. *Щонеділі* ми 4. Вона йде до подруги. Вона *щовечора* 5. Ти йдеш до Хасана? Так, я *щодня*

§3

їхати

Друзі їдуть на море.

куди? (№ 4) **в** університет, **на** стадіон
 до кого (№ 2) **до** лікаря, **до** друзів
 звідки? (№ 2) **з** університету, **зі** стадіону
 де? (№ 5) вулицею, містом

їздити

Туристи їздять на море щоліта.

куди? (№ 4) **в** університет, **на** стадіон
 до кого (№ 2) **до** лікаря, **до** друзів
 де? (№ 5) вулицею, містом

Я їду Ми їдемо
 Ти їдеш Ви їдете
 Він, вона їде Вони їдуть
 їхав, їхала, їхали
 Їдь! Їдьте! Їдьмо!

Я їжджу Ми їздимо
 Ти їздиш Ви їздите
 Він, вона їздить Вони їздять
 їздив, їздила, їздили
 Їздь! Їздьте! Їздьмо!

– Куди ти *їдеши*?
 – На ринок. Хочу купити свіжі фрукти.

– Де ви відпочивали влітку?
 – Ми *їздили* на море до Єгипту.

2. Закінчіть речення. Complete the sentences.

1. Сьогодні їду в університет на маршрутці. Я не *завжди* ... 2. Ми їдемо на стадіон на трамваї. Ми *рідко* ... 3. Друзі їдуть на автобусі й розмовляють. Вони *іноді* ... 4. Мій друг живе далеко, тому я їду до нього на таксі. Він *часто* ...

§4

бігти

Спортсмен біжить.

куди? (№ 4) **у** школу, **у** магазин
 до кого? (№ 2) **до** лікаря
 звідки? (№ 2) **зі** школи
 де? (№ 5) лісом, парком

бігати

Діти бігають.

куди? (№ 4) **на** вулицю, **в** аптеку
 де? (№ 3) **по** стадіону, **по** парку
 де? (№ 5) лісом, парком, стадіоном

Я біжу Ми біжимо
 Ти біжиш Ви біжите
 Він, вона біжить Вони біжать

Я бігаю Ми бігаємо
 Ти бігаєш Ви бігаєте
 Він, вона бігає Вони бігають

біг, бігла, бігли
 Біжи! Біжіть! Біжімо!

бігав, бігала, бігали
 Бігай! Бігайте! Бігаймо!

– Куди *біжать* ці діти?
 – Вони почули дзвоник і *біжать* у школу.

– Ти *бігаєш* вранці?
 – Так, *бігаю* в нашому парку поруч із будинком.

§4

3. Замість крапок напишіть дієслова *бігти* або *бігати*. Insert verbs *бігти* or *бігати*.

1. Учора ми грали у футбол і багато ... по стадіону. 2. Куди ... Андрій? Він ... у магазин купити воду. 3. Мій друг займається спортом, тому щоранку він ... 1 годину. 4. Студенти дуже поспішають, тому вони ... на зупинку маршрутки. 5. Мій сусід захворів, тому зараз я... в аптеку купити ліки. 6. Ти ... у парку або на стадіоні? У неділю я ... на стадіоні, а щодня ... в парку, тому що він розташований недалеко від гуртожитку.

§5

летіти

Літак летить.

куди? (№ 4) **у** Київ, **на** південь
звідки? (№ 2) **з** Багдада, **з** моря
де? (№ 5) **над** морем, **над** будинком
де? (№ 6) **у** небі.

літати

Птахи літають.

куди? (№ 4) **у** Каїр, **на** північ
звідки? (№ 2) **з** Бейрута
де? (№ 5) **над** морем, **над** будинком
де? (№ 6) **у** небі

Я лечу	Ми летимо
Ти летиш	Ви летите
Він, вона летить	Вони летять

летів, летіла, летіли
Лети! Летіть! Летімо!

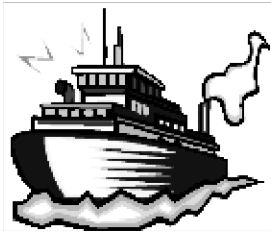
Я літаю	Ми літаємо
Ти літаєш	Ви літаєте
Він, вона літає	Вони літають

літав, лігала, літали
Літай! Літайте! Літаймо!

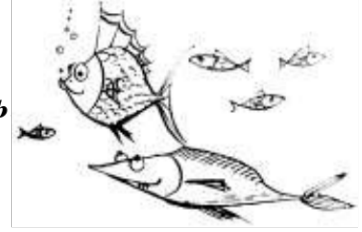
4. Доповніть діалоги дієсловами *летіти* – *літати*. Insert verbs *летіти* – *літати*.

1. – Я знаю, що твоя сестра часто ... в різні країни.
– Так, вона стюардеса й дуже любить Зараз її літак ... у Париж.
2. – Скільки часу літак ... з Харкова до Львова?
– З Харкова до Львова літак ... 2 години.
– А як часто літаки ... у Львів?
– Вони ... двічі на тиждень.
3. – Ти вже багато разів ... літаком?
– Ні, я перший раз ... з Пекіна в Київ.
– А я вже багато разів ... у різні міста.
4. – Скажіть, будь ласка, куди Ви ...?
– Я... у Париж.
– А часто літаки ... у Париж?
– Вони ... двічі на тиждень. А куди Ви ...?
– Я... у Мілан.
– Ви ... туди вперше?
– Ні, я гід і ... в Італію часто.

ПЛИВТИКорабель *пливе*.

куди? (№ 4) **в** Америку, **на** південь
 (№ 2) **до** берега, **до** острова
 звідки? (№ 2) **з** Америки
 де? (№ 3) морем, річкою
 де? (№ 6) **у** річці, **у** морі

ПЛАВАТИРиби *плавають*

куди? (№ 4) **у** Європу, **на** південь
 звідки? (№ 2) **з** Америки
 де? (№ 3) морем, річкою
 де? (№ 6) **у** річці, **у** морі

Я пливу Ми пливемо
 Ти пливеш Ви пливете
 Він, вона пливе Вони пливуть

Я плаваю Ми плаваємо
 Ти плаваєш Ви плаваєте
 Він, вона плаває Вони плавають

плив, пливла, пливли
 Пливи! Пливіть! Пливімо!

плавав, плавала, плавали
 Плавай! Плавайте! Плаваймо!

1. – Андрію, де ти відпочивав?

– У селі. Там є річка, де я багато *плавав*. А ти, Вікторе?– Я відпочивав на півдні. Я жив біля моря й теж багато *плавав*.

2. – Куди *пливе* цей корабель?– Він *пливе* в Одесу. З Одеси кораблі *пливуть* у різні міста світу.

– Куди ти поспішаєш, Вікторе?

– Я йду в басейн *плавати*. Ми з друзями *плаваємо* в цьому басейні *двічі на тиждень*.**5. Доповніть діалог дієсловами *пливти* – *плавати*. Insert verbs *пливти* – *плавати*.****На пляжі**

– Яка спека! Підемо купатися?

– Так, звісно, а ти вмієш _____?

– Друзі говорять, що я добре _____.

– Дивися, куди зараз _____ ця дівчина?

– Напевно, вона _____ на інший бе-
 рег річки. Так, вона добре _____!

§7

нести

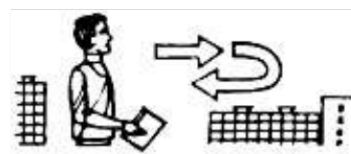
Викладач *йде* й **несе** портфель.

кого? (№ 4) дитину, дочку, сина
що? (№ 4) сумку, книги
куди? (№ 4) **в** університет, **у** кімнату, **в** аудиторію
звідки? (№ 2) **з** кімнати, **з** магазину

носити

Алі *ходить* в університет і завжди **носить** словник.

кого? (№ 4) дитину, дочку, сина
що? (№ 4) сумку, книги
куди? (№ 4) **в** університет, **у** кімнату, **в** аудиторію
звідки? (№ 2) **з** кімнати, **з** магазину

Я несу
Ти несеш
Він, вона несе

Ми несемо
Ви несете
Вони несуть

Я ношу
Ти носиш
Він, вона носить

Ми носимо
Ви носите
Вони носять

Ніс, несла, несли
Неси! Несіть! Несімо!

носив, носила, носили
Носи! Носіть! Носімо!

– О, Ахмеде, які у вас важкі сумки!
– Так, ми *йдемо* з ринку й **несемо** багато овочів і фруктів.

– Джон захворів?
– Так, у нього висока температура, і він *лежить* удома. Учора ми *ходили* до нього й **носили** ліки й фрукти.

6. Замість крапок вставте дієслова *іти* — *ходити*, *нести* — *носити*. Insert verbs *іти* — *ходити*, *нести* — *носити*.

- Привіт, Хасане. Куди ти ... ?
- Я... в лікарню до друга. Я... йому молоко, сир, апельсини й банани.
- Ти часто ... до нього?
- Так. Я часто ... до нього, тому що йому треба ... продукти, ліки, книги.

1. Я завжди ... із собою документи. 2. Мій друг дуже поспішає: він ... книги в бібліотеку. 3. Як ти ... таку важку сумку? Давай, я тобі допоможу! 4. Дитина зовсім маленька, вона не вміє ходити. Батьки ще ... її на руках. 5. У тебе завжди такий важкий портфель. Що ти в ньому ... ?

§8

везти

Мама **везе** дитину.

кого? (№ 4) дитину, пасажирів
що? (№ 4) сумку, продукти
куди? (№ 4) **в** університет, **на** ринок, **у** Європу
звідки? (№ 2) **з** магазину, **з** ринку

возити

Щоранку тато *їздить* на велосипеді й **возить** сина в дитячий садок.

кого? (№ 4) дитину, пасажирів
що? (№ 4) сумку, продукти
куди? (№ 4) **в** університет, **на** ринок, **у** Європу
звідки? (№ 2) **з** магазину, **з** ринку

Я везу
Ти везеш
Він, вона везе

Ми веземо
Ви везете
Вони везуть

Я вожу
Ти возиш
Він, вона возить

Ми возимо
Ви возите
Вони возять

Віз, везла, везли
Вези! Везіть! Везімо!

возив, возила, возили
Вози! Возіть! Возімо!

– Привіт, Хасане! Чому ти із сумкою? Куди ти <i>їдеш</i> ? – Я <i>їду</i> в Одесу до друзів. Я був у Лівані на зимових канікулах. <i>Везу</i> їм подарунки й листи від їхніх батьків.	– Твій брат водій (driver)? – Так, він працює на автобусі й <i>возить</i> туристів на екскурсії. Учора він <i>возив</i> туристів із Франції в Полтаву.
---	---

7. Напишіть діалоги. Замість крапок використовуйте дієслова *їхати* – *їздити*, *везти* – *возити*. Write the dialogues. Complete them with verbs *їхати* – *їздити*, *везти* – *возити*.

- Куди сьогодні ... ця студентка? Що вона ... ?
 – Сьогодні вона ... у бібліотеку й ... підручники та журнали.

- Ви часто ... до хворого товариша? Що ви ... йому в лікарню?
 – Так, я ... щодня й ... йому фрукти.

- Хасане, ти ... у Київ минулого тижня?
 – Так, я... у Київ до друзів.
 – Як ти відпочив?

– Чудово! Мої друзі ... мене своєю машиною увесь тиждень. Тепер я добре знаю Київ.

§9

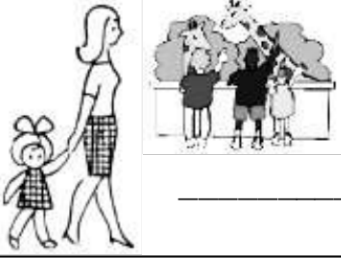
<u>вести</u>		<u>ВОДИТИ</u>	
Мама <i>йде</i> й <i>веде</i> дочку. кого? (№ 4) дитину, собаку куди? (№ 4) у школу, у театр звідки? (№ 2) зі школи, з театру		Мама <i>ходить</i> на роботу й <i>водить</i> дочку в дитячий садок. кого? (№ 4) дитину, собаку куди? (№ 4) у школу, у театр звідки? (№ 2) зі школи, з театру	
Я веду Ти ведеш Він, вона веде	Ми ведемо Ви ведете Вони ведуть	Я воджу Ти водиш Він, вона водить	Ми водимо Ви водите Вони водять
 в ів, вела, вели Веди! Ведіть! Ведімо!		водив, водила, водили Води! Водіть! Водімо!	
– Це твій молодший брат? – Так. Це Алі. – Куди ти його <i>ведеш</i> ? – Я <i>веду</i> його в зоопарк.		– Куди батьки <i>водять</i> дітей? – Вони <i>водять</i> їх у дитячий садок, у школу...	

8. Закінчіть речення, використовуючи слова в дужках. Complete the sentences, using the words in brackets.

Сестра веде ... (брат, школа). Сестра веде брата в школу.

1. Мати веде ... (син, лікарня). 2. Щоранку батько водить ... (дочка, школа). 3. Перекладач веде ... (студенти, поліклініка). 4. Учора сестра водила ... (молодший брат, стадіон). 5. Викладач веде ... (нові студенти, їх аудиторія).

9. Закінчіть речення, використовуючи дієслова руху й ситуації на малюнках. Complete the sentences, using the verbs of motion and pictures.

 ПАРК Він _____ в _____.	ОДЕСА Він _____ в _____.
  Він _____ в _____.	 Він _____ до _____.
 Він _____ над _____.	Машина _____ Суми друзів у _____.
Іван _____ в _____. 	Вона _____ до _____.
АФРИКА Ці люди люблять _____. Зараз вони _____ в _____.	 АМЕРИКА Пасажири _____ в _____.
  Дівчина _____ з _____ і _____ сумки.	Мама _____ в _____.

Мій друг _____
_____ на
мотоциклі.

Бабуся _____
торт на
день народження
до
_____.

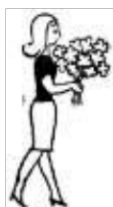
Хлопчик _____

, дівчинка _____

її, а бабуся _____.

Дівчина _____
_____.

Оксана _____
_____.

Машина _____
коня на _____.

Гід _____
_____ до
_____.

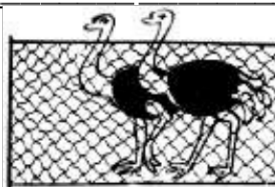
Марина _____
на _____
_____ і
_____.

Робітники _____
ящики в _____.

Цей хворий уже
_____, а його друг
ще не _____.

Ці птахи не
_____, але
вони швидко
_____.

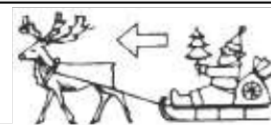
Це листоноша. Він
_____.

Ганна _____

по магази-
нах.

Сестра _____
_____.

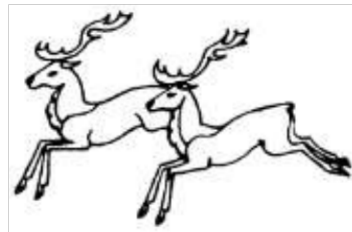
Дід Мороз _____
дітям _____.

Джон _____ на
машині. Він
_____.

Моя сестра _____
туристів містом.
Вона – _____.

Олені _____ швидко
_____.

10. Прочитайте текст-жарт і дайте відповіді на запитання. Read the joke and answer the questions.

Дві блондинки стоять на зупинці автобуса. Одна блондинка запитує іншу:

- Ти який автобус чекаєш?
- Я? № 2. А ти?
- А я №7.

Вони бачать, що до зупинки їде автобус номер 27. Друга блондинка говорить:

- Дивися! Ось наш автобус, можемо їхати разом.

1. Де стоять блондинки?

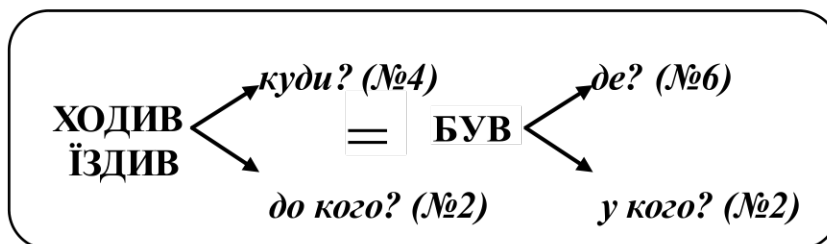
2. На якому автобусі хоче їхати перша блондинка?

3. На якому автобусі хоче їхати друга блондинка?

4. Який автобус їде до зупинки?

5. Хто поїхав на цьому автобусі?

§10 ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

*Я ходив у лікарню до лікаря. = Я був у лікарні в лікаря.
Ганна їздила в Київ до брата. = Ганна була в Києві в брата.*

11. Спираючись на малюнки, дайте відповіді на запитання за зразком. Answer the questions, using the pictures.

– Куди ти їздив?	– Де ти була?	– До кого ти ходив?	– У кого ти був?
– Я була у кав'ярні.	– Я їздила у кав'ярню.	– Я був у брата.	– Я ходив до брата.

Куди ходили студенти?

_____.

У кого був викладач?

_____.

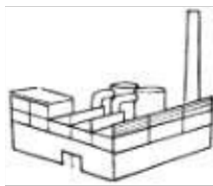
Куди їздив Анвар?

_____.

До кого я їздив?

_____.

Де був інженер?

_____.

У кого Іра була в аптеці?

_____.

Куди ходив артист?

_____.

Куди їздив Антон?

_____.

У кого був хлопчик?

_____.

§11 ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

чим? (№5), як? на чому? (№3)

**ЇХАТИ
ЇЗДИТИ**

**ЛЕТІТИ
ЛІТАТИ**

трамваєм
тролейбусом
автобусом
маршруткою
машиною
на таксі
велосипедом
мотоциклом
потягом
на метро
літаком

12. Закінчіть речення й дайте відповідь на запитання: Чим їздить Алі? Complete the sentences and answer: Which means of transport does Ali use?

Зазвичай в університет він їздить _____

або _____

Якщо Алі спізнюється, він їде _____

У Київ до друзів він їздить великим _____

або _____

Зазвичай, додому Алі летить _____

У рідному мі-

сті він любить їздити _____

або _____

Часто брат возить його _____

А в селі в дідуся Алі любить їздити _____

13. Перед читанням тексту «Одного разу в потязі» познайомтеся з новими словами. Спробуйте їх зрозуміти й напишіть переклад. Meet the new words from the text «Once in a train», try to understand them and translate.

Це **купе** в потязі. Тут сидять пасажери.

Ліворуч парубок, а праворуч **літній** (старий) чоловік.

Я живу в кімнаті №14, а поруч у кімнаті №16 живуть студенти з Індії. Вони мої **сусіди**.

Він **посміхається**.

ставити запитання = запитувати

Це **керівник** (бос, шеф).

– Як смачно **пахне!**
– Так, це курка. Я приготувала її за новим рецептом.

Французький кіноактор
Ален Делон.

Наталка – **товариська** дівчина. У неї багато друзів і подруг. Вона любить **спілкуватися.**

Андрій – **чесна** людина. Він завжди говорить правду.

Якщо людина **червоніє**, його обличчя змінює колір. Воно буде **червоним.**

На морі, у горах, у лісі завжди **свіже повітря.**

14. Прочитайте словосполучення. Поставте питання до виділених слів. Складіть речення з цими словосполученнями. Read the phrases. Put the questions to selected words. Make a sentences with these phrases.

червоніти від сорому, квіти пахнуть, свіжий хліб, літній викладач, чесна людина, красиво посміхатися, купе в потязі, гарний сусід, запитувати українською.

15. Прочитайте текст. Read the text.

Одного разу в потязі

Говорять, українці – товариські люди. Не знаю. Я нетовариська людина.

Нещодавно я їхав з Харкова в Київ вдень. Я не люблю їздити вдень, я люблю їздити вночі: можна лежати, спати й не розмовляти. Але вдень...

Коли я увійшов у купе й побачив обличчя моїх сусідів, я зрозумів: справа кепська! У купе були: літня жінка (у неї були дуже добрі очі), гарна дівчина й літній чоловік. Вони розмовляли й, коли побачили мене, посміхнулися й сказали: «Вітаємо!»

«Зараз почнуть ставити запитання», – подумав я, сів на своє місце й закрив очі. Нехай думають, що я сплю. Ніколи більше не буду їздити вдень.

Мої сусіди продовжували розмовляти.

– Бажаєте курку? – запитала жінка.

– Дякую, – відповіла дівчина. – А в мене є смачний хліб.

У чоловіка було добре вино, і все почали їсти й пити. Я теж дуже хотів їсти, і курка так смачно пахла, але розмовляти... ні!

– Може, парубок теж хоче їсти? – запитала добра жінка.

– Не думаю, – відповіла дівчина, – він спить.

– Яке серйозне обличчя! – сказала жінка. – Дуже гарний парубок, чи не так?

Потім вони довго говорили про погоду, про політику й про дітей. А потім почали говорити про керівників. Гарна дівчина розповідала:

– У мене є подруга, її звати Катя. У Каті є керівник. Гарний, як Ален Делон, і навіть краще. І ім'я гарне: Олександр Карпенко. Але він дуже серйозний і дуже нетовариська людина. Катерина любить його, тому що він гарний, розумний і чесний, а він навіть не дивиться на неї! Я думаю, він недобра людина ...

Я відчув, що червонію.

– Дивіться, у хлопчика обличчя червоне! – сказала добра жінка. – Тут дуже спекотно. Давайте відкриємо вікно!

Я їхав і думав, що Катя любить мене.

– Дивіться, гарний хлопчик посміхається, – сказала добра жінка. – Це тому, що ми вікно відкрили, свіже повітря...

16. Закінчіть речення. Complete the sentences.

- 1) Парубок дуже любив їздити вночі, тому що ... _____.
- 2) Парубок дуже не хотів розмовляти, тому... _____.
- 3) Парубок дуже хотів їсти, і курка так смачно пахла, але ... _____.
- 4) Люди в купе розмовляли, а ... _____.
- 5) Парубок почервонів, тому що ... _____.
- 6) Парубок посміхався, тому що ... _____.

17. Дайте відповідь на запитання. Answer the question.

Що ви дізналися про Олександра Карпенка?

керівник

18. Правильно це чи ні? True (✓) or false (×)?

- 1) У купе їхали 3 пасажери. ☐
- 2) Парубок почервонів, тому що в купі було спекотно. ☐
- 3) Парубок посміхався, тому що добра жінка відкрила вікно. ☐
- 4) Олександр Карпенко був недоброю людиною. ☐
- 5) Парубок закрив очі, тому що хотів спати. ☐
- 6) Катя любить Олександра. ☐
- 7) Олександр навчається в університеті. ☐

19. Відповідайте на запитання. Answer the questions.

1. Як звуть героя оповідання? _____.
2. Яка він людина? _____.
3. Куди й звідки він їхав? _____.
4. Які в нього були сусіди в купе? _____.
5. Про що вони говорили? Що вони робили? _____.
6. Що робив у цей час герой оповідання? _____.
7. Про що розповіла дівчина? _____.
8. Чому Карпенко почервонів? _____.
9. А ви – товариська людина? _____.
10. У вашій країні люди спілкуються, коли їдуть поїздами, автобусами, летять літаками? Про що вони зазвичай говорять? _____.

УРОК 2

☒ Повторення граматики: Дієслова руху без префіксів. Revision of the grammar: non-prefixes verbs of motion

☒ Нова граматика: Дієслова руху з префіксами. The new grammar: verbs of motion with prefixes:

☒ Дієслова руху з префіксами *при-, пі-*. Verbs of motion with prefixes *при-, пі-*.

☒ Дієслова руху з префіксами *в-(во-), ви-*. Verbs of motion with prefixes *в-(во-), ви-*.

☒ Дієслова руху з префіксом *по-*. Verbs of motion with prefix *по-*.

☒ Дієслова руху з префіксами *под(о)-, от(о)-*. Verbs of motion with prefixes *под(о)-, от(о)-*.

☒ Дієслова руху з префіксами *пере-, об(о)-*. Verbs of motion with prefixes *пере-, об(о)-*.

☒ Оповідання «Букет троянд». Story «Bunch of roses».

ПОВТОРЮЙМО! Let's revise the previous grammar!

1. Повторюємо дієслова руху й використовуємо їх у реченнях. Revise the following verbs of motion and use them in the sentences:

іти (йти) – ходити

Куди студенти _____ тепер?

Вони _____ в _____.

Куди лікар _____ щоранку?

Він _____ в _____.

їхати – їздити

Куди _____ мій друг трамваєм № 8?

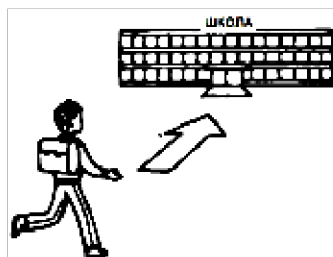
Він _____ в _____.

Куди ти _____ учора?

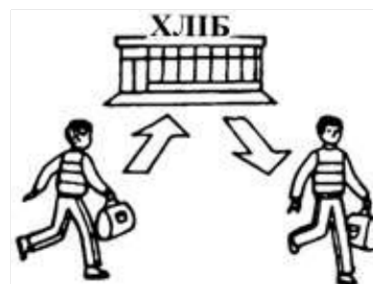
Вчора я _____ в _____.

бігти – бігати

Куди _____ хлопчик?

Він _____ в _____.

Куди _____ син уранці?

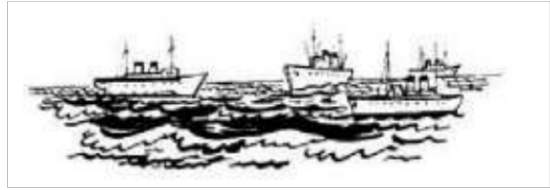
Він _____ купувати _____.

пливти – плавати

Африка

Куди _____ корабель?
Він _____ в _____.

Це море. Тут _____ кораблі.

нести – носити

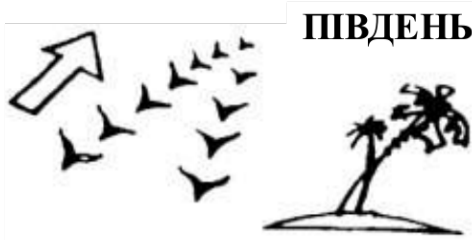

Куди студент _____ книги?
Він _____ в _____.

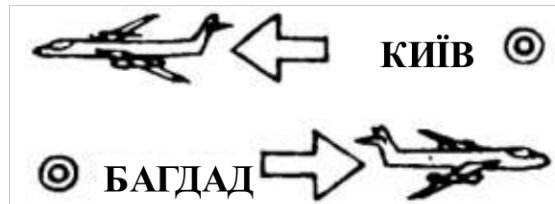

Кого батько часто _____ на руках?
Він _____.

летіти – літати

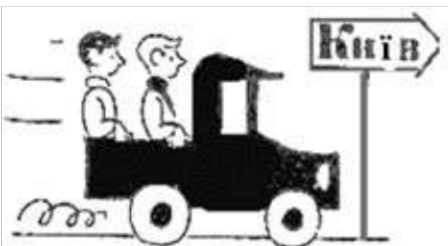

Куди _____ птахи?
Вони _____ на _____.

Куди _____ літак щовівторка?
Він _____ з _____ до _____.

везти – возити

Куди машина _____ студентів?
Вона _____ їх у _____.

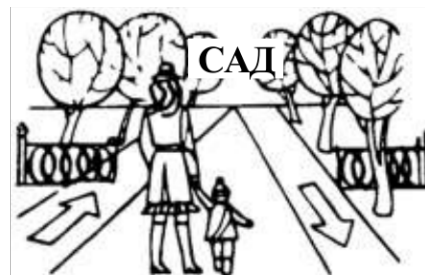

Кого _____ мами?
Вони _____.

вести – водити

Куди сестра _____ брата?
Вона _____ його в _____.

Куди мама _____ сина гуляти?
Вона _____ його гуляти в _____.

§1. Дієслова руху із префіксами *при-*, *п(о)-*, *у-*. Verbs of motion with prefixes *при-*, *п(о)-*, *у-*, *від-*.

при- ≠ п(о)-, у-, від-

Ганна **прийшла** в лікарню до лікаря об 11 годині, а **пішла** з лікарні від лікаря о 12.

- Куди прийшла Ганна?
– У лікарню.
- До кого прийшла Ганна?
– До лікаря.
- Звідки пішла Ганна?
– З лікарні.
- Від кого пішла Ганна?
– Від лікаря.

§2. Запам'ятайте! Memorize!

НДВ ДВ
приходити – прийти
приносити – принести
приїжджати – приїхати
привозити – привезти
прибігати – прибігти
прилігати – прилетіти
припливати – припливти
приводити – привести

куди? № 4, № 2
звідки? № 2

≠

до кого? № 2

Прийменники
(prepositions):
в, на, до, з, від

НДВ ДВ
й(і)ти – **піти** !

уносити – унести

їхати – поїхати

увозити – увезти

утікати – утекти !

відлетати – відлетіти !

упливати – упливти

уводити – увести

куди? № 4, № 2
звідки? № 2

від кого?
№ 2

2. Напишіть словосполучення із протилежним значенням. Write the phrases with the opposite meaning.

*Прийти в театр – піти з театру.
Приїхати в Полтаву – поїхати з Полтави.*

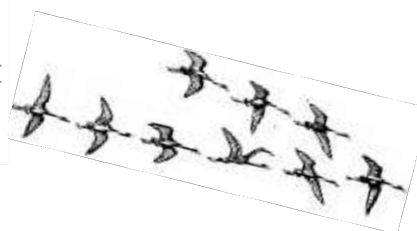
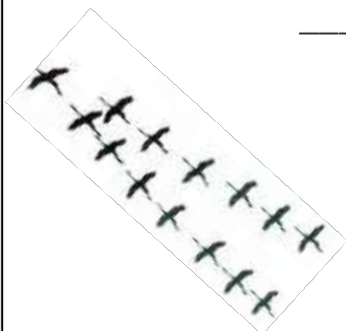
Прилетіти в Україну, принести квіти в будинок, приїхати до подруги, прибігти в сад, привести дитину в дитячий садок, привезти книги в бібліотеку, прийти на стадіон, прийти до лікаря, приїхати у Київ, прийти в університет, приходити на роботу, приводити дітей у басейн, приходити додому.

3. Доповніть речення. Complete the sentences.

– Ахмеда немає вдома, він
_____ на роботу.

Восени птахи _____
на _____, а навесні вони
_____ додому.

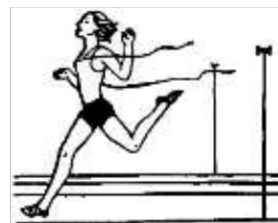
До побачення, друзі! Мій _____
_____ о 6 годині вечора.

УНІВЕРСИТЕТ

Студенти _____ до _____
о 8 годині, а йдуть з _____ о 16 годині.

Ця спортсменка _____ першою.

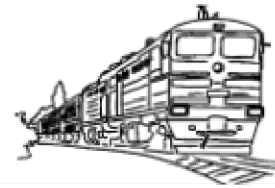
Щорічно до мене на день
народження
_____ гості.

Ми _____ з дому й за-
були взяти парасольку

Це наша група. Ми _____ із різних країн.

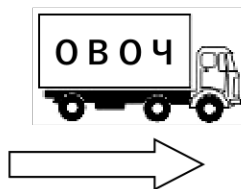

– Коли ви _____ з Києва?
– Я хочу _____ завтра, але ще не купив квиток.

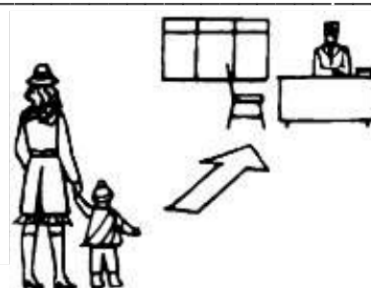
§3. Питання після дієслів руху із префіксами *при-*, *-у-*. Questions after the verbs of motion with prefixes *при-*, *-у-*.

приносити – принести	⇒	що? кого? кому? куди? звідки?
привозити – привезти	⇒	кого? куди? звідки?
приводити – привести	⇒	що? кого? куди? звідки?
вносити – внести	⇒	що? кого? куди? звідки?
ввозити – ввезти	⇒	що? кого? куди? звідки?

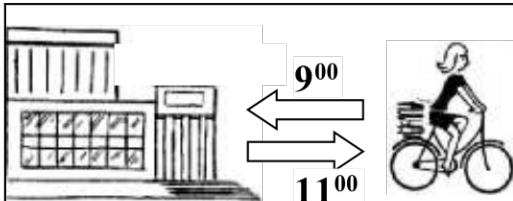
4. Відповідаємо на запитання, використовуючи малюнки. Answer the questions using the pictures.

- Що привозить машина?
- Куди машина привозить овочі?
- Звідки машина привозить овочі?

- Кого мама привела?
- Куди мама привела дочку?
- До кого мама привела дочку?

1. Куди Ганна приїхала о 9 годині?

2. Звідки Ганна _____ об 11 годині?

3. Що Ганна увезла з бібліотеки?

4. Чим Ганна приїхала й поїхала з бібліотеки?

5. Прочитайте речення й поставте питання до виділених слів. Read the sentences.

Ask questions to the selected words.

1. Мій друг приїхав *із Франції* й привіз цікаві *книги*. 2. Коли люди приїжджають *із півдня*, вони зазвичай привозять південні *фрукти*. 3. Завтра ми прийдемо *до тебе* і принесемо новий *диск*. 4. Щодня друзі приходять *до хворого друга* і приносять йому *продукти*. 5. Сьогодні Хасан прибіг *на заняття* в останню хвилину. 6. Літак *із Києва* прилітає пізно ввечері. 7. Мій товариш летить *на Батьківщину* сьогодні. 8. Корабель відпливає *в Іспанію*.

6. а) Працюємо в парах, читаємо діалоги. Work in pairs, read the dialogues.

– Вікторе! Коли ти прийдеш до мене? – Можливо, я прийду до тебе завтра. – Ти принесеш свої фото? – Якщо не забуду, то принесу.	– Ахмеде, кажуть, ти скоро летиш на Батьківщину? – Так, лечу. – Бажаю тобі щасливої дороги!
- Хасане! О котрій годині ти пішов учора з бібліотеки?
 - Я пішов о третій годині. А ти?
 - Я пішов о п'ятій годині вечора.

б) Доповніть діалоги за зразком. Make up the similar dialogues.

7. Використовуємо дієслова руху із префіксами при- або n(o)-, y-. Use the verbs of motion with prefixes *при-* or *n(o)-, y-*.

1. Студенти ... в комп'ютерний клас, вони будуть слухати новий текст. 2. Урок закінчився, і всі студенти ... з аудиторії. 3. Ми зустрічаємо своїх друзів. Літак уже ... 4. Віктора немає вдома, він уже ... 5. Ці студенти готують вечерю. Вони ... в гуртожиток 2 години тому. 6. Наш викладач уже ... з університету. 7. Мій друг учора ... цікаве відео, і ми разом дивилися фільм.

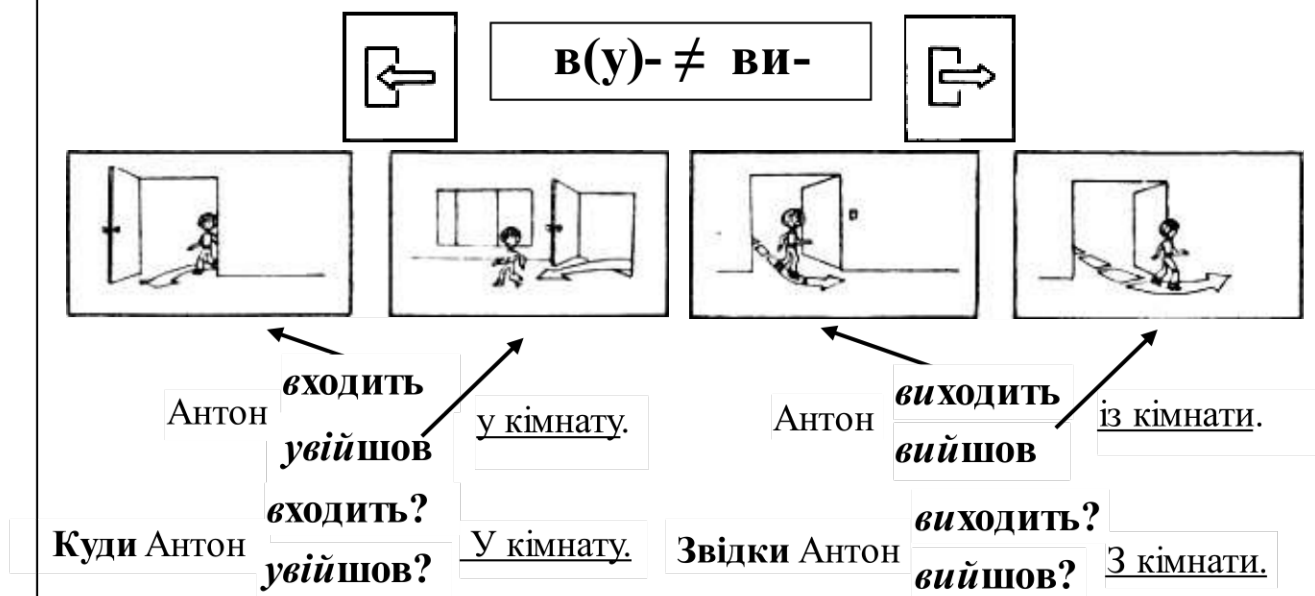
8. До речень із правої частини підберіть синонімічні з лівої. Match the synonyms.

1. Антон пішов. 2. Я приніс піцу з кафе на вечерю. 3. Новий стіл уже привезли? 4. Літак прилітає о 6 годині. 5. Джон прибіг першим. 6. Корабель відпливає з порту вранці. 7. Вони поїхали давно. 8. Влітку ми їдемо на море.	А. Новий стіл уже вдома? Б. Ми будемо зустрічати літак о 6 годині. В. Сьогодні на вечерю буде піца з кафе. М. Джон переміг у змаганнях із бігу. Д. Їх давно тут немає. Е. Антона немає вдома. Ж. Вранці корабля в порту не буде. З. Ми відпочиваємо влітку на морі.

9. Відповідаємо на запитання. Answer the questions.

1. Коли Ви приїхали в Харків? 2. Коли студенти підуть з університету? 3. Коли Ваш друг приїде до Харкова? 4. Кому Ви принесли фрукти? 5. Від кого Ви принесли нові книги? 6. Куди прибігли діти? 7. Звідки Ви привезли нові журнали? 8. Кого перекладач привів у поліклініку?

§4. Дієслова руху із префіксами в(у)-, ви-. Verbs of motion with prefixes в(у)-, ви-.

§5. Запам'ятайте! Memorize!

НДВ **ДВ**
 входить – увійти
 вносити – внести
 в'їжджати – в'їхати
 увозити – увезти
 вбігати – вбігти
 влітати – влетіти
 вводити – увести

куди? № 4

до кого? № 2

Прийменники (prepositions):

в, на, до

з, від

≠

НДВ **ДВ**
 виходити – вийти
 виносити – винести
 виїжджати – виїхати
 вивозити –
 вибігати – вибігти
 вилітати – вилетіти
 виводити – вивести

звідки? № 2

від кого? № 2

10. Прочитайте речення. Зверніть увагу на вживання дієслів руху із префіксами в(у)- або ви-. Read the sentences. Notice the using of verbs with prefixes в(у)- or ви-.

1. Перекладач *увійшов* в аудиторію після дзвінка. Через кілька хвилин він *вийшов* з аудиторії. 2. Робітники *внесли* нові меблі в кімнату й *винесли* з кімнати старі меблі. 3. Щоранку машина *виїжджає* з гаража й пізно ввечері *в'їжджає* в нього. 4. Україна *ввозить* рис із Китаю. Улітку дітей *вивезли* на море. 5. Діти *вбігали* в будинок і *вибігали* з будинку. 6. Літак *вилітає* з Києва о 10 годині вечора.

11. Дайте відповіді на запитання. Answer the questions.

1. Куди входить секретар? (деканат) 2. Звідки вийшли учні? (школа) 3. Куди ввійшла медсестра? (кабінет лікаря) 4. Звідки вийшов екскурсовод? (історичний музей) 5. Куди ви внесли географічні карти? (кабінет географії) 6. Звідки вони винесли підручники? (бібліотека) 7. Звідки мати вивела свою дитину? (кімната)

12. Використовуючи малюнки, доповніть запитання й дайте відповіді на них. Complete the questions and answer them, using the pictures

Куди _____?

Він _____ у _____.

Звідки _____ чоловік?

Він _____ з _____.

Куди _____ діти?

Вони _____ у _____.

Звідки й куди _____ ящики?

Їх _____ з _____ на _____.

Куди _____?

Він _____ в _____.

Від кого _____ хворий?

Він _____ від _____.

Що він виніс?

Він _____.

Звідки вибігають _____?

Вони _____ із _____.

До _____ вийшов _____?

Він _____ до _____.

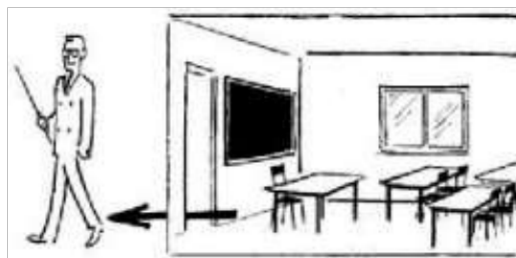
Куди _____ ?
Він _____ в _____.

Звідки _____ пасажирів?
Вони _____ з _____.

До _____ ввійшла мама з _____ ?
Вона _____ до _____.

Звідки _____ ?
Він _____ з _____.

13. Напишіть дієслова руху із префіксами в(і)- або ви-. Use the verbs of motion with prefixes *в(і)-* or *ви-*.

1. Почався урок, і ми ... в аудиторію. 2. Коли уроки скінчилися, усі ... з аудиторії.
3. Ми ... в театр в 6 годині вечора. Коли спектакль закінчився, ми ... з театру. 4. Я ... з будинку о 7 годині ранку. 5. Мій друг ... у кімнату й привітався. 6. Ми ... з вокзалу й ... валізи. 7. Автобус ... з міста. 8. Цей студент дуже поспішав, тому він ... з кімнати. 9. Медсестра ... хвору людину в кабінет лікаря.

14. У яких ситуаціях можна сказати ці фрази? When may we say these sentences?

1. Ви дуже поспішаєте, і ось Ваша зупинка.	
2. Ви не знаєте, де Ваша зупинка, а друг знає.	
3. Незабаром Ваша зупинка, а перед Вами стоять люди.	
4. Ви дуже поспішаєте, а автобуса довго не було.	
5. Сусід говорить Вам, що незабаром Ваша зупинка.	

15. а) Працюйте в парах, читайте діалоги. Work in pairs, read the dialogues.

– Можна ввійти?	– Дозвольте вийти?
– Входьте. (Увійдіть)	– Будь ласка.
***	***
– Ви внесли сумки в кімнату?	– Ти не бачив, куди ввійшов Хасан?
– Так, унесли й поставили їх біля вікна.	– Він увійшов у кабінет декана.
***	***
– Куди вибігли діти?	– Коли вилітає твій літак?
– На вулицю.	– Сьогодніввечері.

б) Доповніть діалоги за зразком. Make up the similar dialogues.

16. Прочитайте текст та дайте відповіді на запитання. Read the text and answer the questions.

PAHOK

Вітаю! Мене звуть Сашко, і я розповім вам, що я роблю вранці. О 8 годині я виходжу у двір і роблю зарядку. Ще рано, але у двір уже вибігають діти моїх сусідів. Молодший син вивозить велосипед, а дочка виводить гуляти собаку.

Старший син на машині виїжджає з гаража на вулицю. Він їде в супермаркет за продуктами.

Я закінчую зарядку і заходжу в будинок. Назустріч мені виходить моя сусідка й виносить килим. Вона буде його чистити. Її старший син уже в'їжджає у двір на машині, за ним із вулиці вбігають брат із велосипедом і сестра з собакою. Я відкриваю двері і заходжу у квартиру.

1. Куди Сашко виходить о 8 годині ранку?
2. Хто вибігає у двір?
3. Що вивозить молодший син?
4. Кого виводить гуляти дочка?
5. Звідки виїжджає старший син?
6. Куди він їде?
7. Що виносить сусідка?
8. Що вона буде робити?
9. Хто в'їжджає у двір?
10. Звідки вбігають брат і сестра?
11. Куди заходить Сашко?

[illegible]

§6. Дієслова руху із префіксом *по-*. Verbs of motion with prefix *по-*

ПО-

Спортсмен **побіг**.
(Початок руху. Start of the motion).

Спортсмен **біг, біг, біг...**
(Рух. The motion).

Спортсмен **прибіг** першим.
(Кінець руху. Finish of the motion).

– Що спортсмен робив на старті?

– Він **побіг**.

– Яким спортсмен прибіг?

– Він **прибіг** першим.

– Що спортсмен робив на стадіоні?

– Він **біг**.

§7. Запам'ятайте! Memorize!

ДВ

Піти, понести, поїхати, повезти, побігти, полетіти, поплисти, повести.

куди? №4

(до) кого? №2

Прийменники (prepositions):

в(у), на, до

17. Дайте відповіді на запитання, спираючись на малюнки. Answer the questions using the pictures.

Куди мама поведе дочку?

Вона _____

в _____

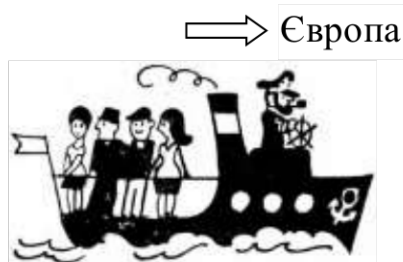
до _____.

Кому принесуть фрукти студенти?

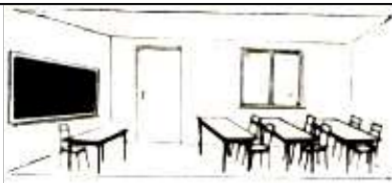
Вони _____

товаришеві.

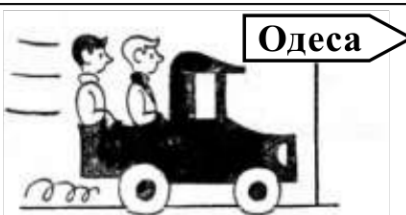
Куди попливли люди?

Вони _____ в _____.

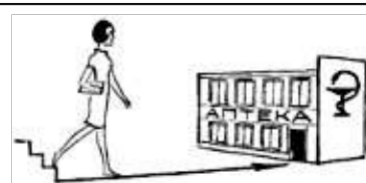
Куди студенти підуть після перерви?

Вони _____
в _____.

Куди машина повезла студентів?

Вона _____
їх в _____.

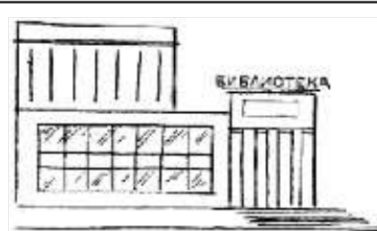
Куди Марина пішла купити аспірин?

Вона _____ в _____.

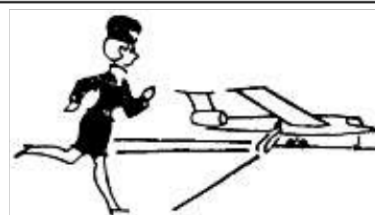
Куди Джон поїхав улітку?

В _____.

Куди Ахмед пішов уранці?

Він _____ в _____.

Куди побігла стюардеса?

Вона _____ в _____.

18. Прочитайте речення. Зверніть увагу на вживання дієслів руху із префіксами по-, ви-, від-. Read the sentences. Notice the using of verbs with prefixes по-, ви-, від.

а) 1. Завтра студенти *підуть* на екскурсію. 2. Незабаром мої друзі *поїдуть* у Київ. 3. Я купив гарну картину й *повезу* її додому. 4. Діти *побігли* до школи. 5. Маріє, дай твою сумку. Я її *понесу*. 6. У неділю я *поведу* друзів у новий супермаркет.

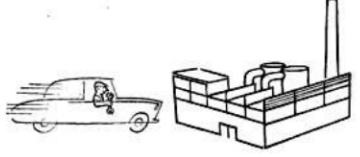
б) 1. Студенти *вийшли* з аудиторії і *пішли* додому. 2. Машина *виїхала* з гаража і *поїхала* вулицею. 3. Діти *вибігли* з будинку й *побігли* в сад. 4. Робітники *винесли* стільці з машини і *понесли* їх у гуртожиток. 5. Я *пообідаю* і *пиду* до товариша. 6. У мене скоро *закінчиться* сесія, і я *поїду* на Батьківщину.

19. Закінчіть речення. Complete the sentences.

Зразок: Він вийшов із деканату іВін вийшов із деканату і пішов в аудиторію.

1. Вона вийшла з пошти і 2. Діти вибігли зі школи і
3. Машина виїхала з гаража і 4. Заняття закінчилися, і студенти
5. Ми поснідали і 6. Ми ввійшли в університет і 7. Марія прочитає текст і
8. Викладач вийшов із класу і 9. Учитель вивів дітей зі школи і

19. Складіть речення з опорою на малюнки, використовуючи дієслова руху із префіксом *по-* (поїхав, полетів...). Make the sentences, using the pictures and the verbs of motion with prefix *po-* (поїхав, полетів...).

 село Марта _____ в _____.	 Відень _____ в _____.	 Італія _____ в _____.
парк Спортсмен _____ в _____.	 Батько _____ в _____.	 Мама _____ на _____.
 _____ в _____.	 Друзі _____ крісло в іншу _____.	 Інженер _____ на _____.

20. Доповніть висловлення з опорою на такі словосполучення. Complete the sentences using the phrases.

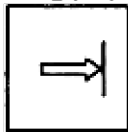
Вийти з аудиторії і піти додому, прийти додому за годину; купити продукти в магазині, вийти з магазину і піти в гуртожиток; вибігти з гуртожитку й побігти на зупинку маршрутки, приїхати в університет рано; поснідати вдома і піти до друга; вийти з аудиторії й піти в деканат; забрати довідку, вийти з деканату і піти в аудиторію; прийти в аудиторію через 10 хвилин.

21. а) Працюйте в парах, читайте діалоги. Work in pairs, read the dialogues.

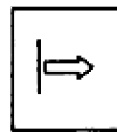
<p>– Ти поїдеш у Київ потягом або полетиш літаком?
– Я полечу літаком.</p>	<p>– Ти підеш в університет пішки або поїдеш автобусом?
– Я піду пішки.</p>
<p>– Ти попливеш на кораблі в Іспанію або полетиш літаком?
– Можливо, я полечу літаком.</p>	<p>– Коли ти підеш у центр міста?
– Я піду в центр міста, коли пообідаю.</p>
<p>– Коли ти поїдеш до батьків?
– Я поїду до батьків, коли закінчиться навчальний рік.</p>	

б) Складіть діалоги за зразком. Make up the similar dialogues.

§8. Дієслова руху з префіксами *під-, від-*. Verbs of motion with prefix *під-, від-*.

під(і) ≠ від(і)

Студентка **підійшла** до викладача.
 – До кого **підійшла** студентка?
 – До викладача.

Машина **під'їхала** до пасажирів.
 – До кого **під'їхала** машина?
 – До пасажирів.

Антон **підходить** до пам'ятника.
підійшов

– До чого Антон **підходить**?
 – До пам'ятника.
 – До чого Антон **підійшов**?

Антон **відходить** від пам'ятника.
відійшов

– Від чого Антон **відходить**?
 – Від пам'ятника.
 – Від чого Антон **відійшов**?

§9. Запам'ятайте! Memorize!

НДВ

ДВ

підходити – підійти
 підносити – піднести
 під'їжджати – під'їхати
 підпливати – підплисти
 підбігати – підбігти
 підлітати – підлетіти
 підводити – підвести

до кого? №2
 до чого?

Прийменники
 (prepositions):
 до ≠ від

НДВ

ДВ

відходити – відійти
 відносити – віднести
 від'їжджати – від'їхати
 відпливати – відплисти
 відбігати – відбігти
 відлітати – відлетіти
 відводити – відвести

від кого? №2
 від чого?

22. Доповніть речення, використовуючи малюнки. Complete the sentences using the pictures.

Маленький корабель _____
 до _____.

Маленький _____ гелікоптер
 _____ до _____.

Хлопчик відбігає _____.

Студент _____ до _____,
а потім _____ від _____.

_____ підпливає до _____.

_____ відпливає від _____.

Мій друг купив газету та _____ від _____.

Іван підійшов до друга і _____ собаку.

_____ під'їжджає до річки.

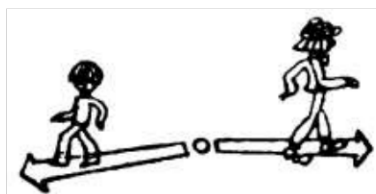
_____ під'їхала до _____.

_____ до вікна.

_____ від вікна.

Друзі поговорили і _____ один від одного.

Викладач _____ до секретаря і запитав, де його аудиторія.

23. Прочитайте мікротексти й дайте відповіді на запитання. Read the minitexts and answer the questions.

а) Іра підійшла до магазину. Вона побачила у вітрині гарну сукню. Сукня була дуже дорога, і Іра не увійшла в магазин. Вона відійшла від магазину, потім зупинилася, потім знову підійшла до вітрини, тому що вона хотіла ще раз подивитися на сукню.

1. До чого підійшла Іра?
2. Що вона побачила у вітрині?
3. Чому Іра не увійшла в магазин?
4. Чому Іра відійшла від магазину, а потім знову підійшла до нього?

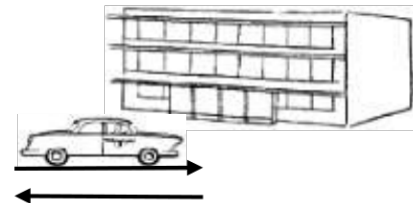

б) Учора Ігор був на вечірці. Там було осіб тридцять, майже всі – його знайомі. Спочатку він підійшов до Іри й поговорив про моду, потім він побачив Сергія, відійшов від Іри, підійшов до Сергія й поговорив про футбол.

1. Де Ігор був учора?
2. До кого він підійшов спочатку?
3. Про що Ігор поговорив з Ірою?
4. До кого Ігор підійшов потім?
5. Про що Ігор поговорив із Сергієм?

в) До будинку під'їхала машина. З машини вийшли дівчина й хлопець. Вони увійшли в будинок. Машина від'їхала від будинку.

1. Куди під'їхала машина?
2. Хто вийшов з машини?
3. Що зробили дівчина й хлопець потім?
4. Від чого від'їхала машина?

г) Хлопчик підбіг до мами, щось сказав їй і знов відбіг від неї.

1. До кого хлопчик підбіг?
2. Від кого хлопчик відбіг?

д) Дмитрик відплив від берега, але почув, що хтось його кличе, і знову підплив до берега.

1. Від чого відплив Дмитрик?
2. Чому Дмитрик підплив до берега знову?

е) Птах підлетів до дерева й хотів сісти на нього, але побачив кішку, відлетів від дерева й сів на дах будинку.

1. До чого підлетів птах?
2. Кого птах побачив?
3. Що птах зробив, коли побачив кішку?
4. Куди птах сів?

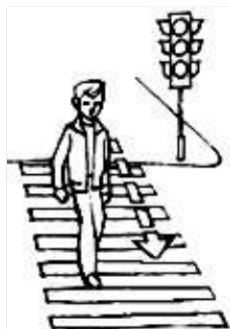
ж) Ігор хоче купити хліб. Зараз він у магазині.

Він підійшов до магазину або увійшов у магазин?

з) Сашко (йому вісім років) стоїть біля дверей свого будинку і не знає, йти йому додому або ще погуляти у дворі.

Сашко підійшов до будинку або увійшов у будинок?

§10. Дієслова руху із префіксом *пере-*. Verbs of motion with prefix *пере-*.

пере-

- Антон **переходить** (через) дорогу.
- Що (через що) **переходить** Антон?
- Він **переходить** (через) дорогу.

§11. Запам'ятайте! Memorize!

НДВ

ДВ

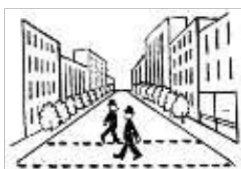
переходити – перейти
переносити – перенести
переїжджати – переїхати
перевозити – перевезти
перебігати – перебігти
перелітати – перелетіти
переводити – перевести

Що
(через що?)

№4

Прийменники (prepositions):
через, в, на

24. Відповідаємо на запитання. Answer the questions.

Люди переходять вулицю або вже перейшли?

Чоловік переходить через міст або вже перейшов?

Мама перенесла сина через калюжу або переносить?

Машина переїжджає шлагбаум або переїхала?

Сашко перевозить людей через річку або вже перевіз?

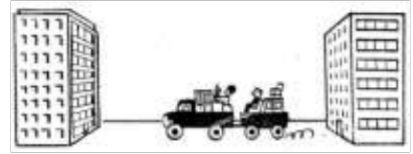
25. Відповідаємо на запитання: Що вони роблять?, використовуючи дієслова руху із префіксом *пере-*. Answer the question: *What are they doing?*, using the verbs of motion with prefix *пере-*

_____.

_____.

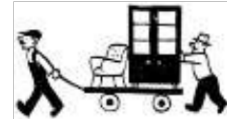
_____.

_____.

_____.

_____.

26. Читаємо текст і відповідаємо на запитання. Read the text and answer the questions.

Текст-жарт

- Я пам'ятаю, Ви живете в гарній тихій квартирі?
- Уже ні.
- Змінили квартиру? Переїхали?
- Ні, моя дружина купила телевізор.

1. Вони переїхали?

2. Чому зараз вони не живуть у тихій квартирі?

§12.

об(і)-

– Антон **обходить** навколо пам'ятника. = Антон **обходить** пам'ятник.

– **Навколо чого обходить Антон?** = **Що обходить Антон?**

§13. Запам'ятайте! Memorize!

ндв

дв

обходити – обійти

об'їжджати – об'їхати

облітати – облетіти

навколо чого №2

що №4

Прийменник (preposition): **навколо**

27. Відповідаємо на запитання, використовуючи малюнки. Answer the questions using the pictures.

Навколо чого обійшов турист? Він _____ навколо.

Що обійшов школяр? Він _____ калюжу.

Навколо чого об'їхала машина? Вона _____

Кого доктор обходить? Він _____ усіх _____.

Кого обходить контролер? Він _____ усіх _____ у трамваї.

Що листоноша обійшов вранці? Що він приніс? Вранці він _____ усі _____ . Він приніс...

Що робить машина? Машина _____ на-вколо озера.

Що зробила машина? Вона _____

Що зробив птах? Він _____ навколо вежі.

МОВЛЕННЄВА ПРАКТИКА. Speech practice

28. Читаємо текст. Read the text.

БУКЕТ ТРОЯНД

Андрію дуже подобалася Марина. Вона була студенткою й навчалася в університеті на медичному факультеті, а Андрій був інженером і працював у великій комп'ютерній компанії. Парубок часто дарував дівчині квіти, тому що Марина дуже їх любила. Одного разу вона сказала:

– Завтра в мене день народження. Приходь до мене о 7 годині. Я буду чекати на тебе.

– Дякую! Я обов'язково прийду, – сказав Андрій і пообіцяв їй: «Я подарую тобі гарні троянди. За кожний рік твого життя – одну троянду».

Увечері парубок пішов у магазин «Квіти». Він часто приходив сюди й купував тут квіти. Андрій знав, що Марині виповнюється 23 роки. Тому він купив 23 гарні червоні троянди. Парубок дав продавцеві адресу дівчини, попросив його відіслати їй ці квіти завтра вранці й пішов. Він був упевнений, що Марині сподобаються троянди.

Продавцеві подобався цей ввічливий парубок, який часто приходив у його магазин. І він вирішив зробити йому приємне: він поклав у букет ще 10 троянд.

Наступного ранку Марині принесли з магазину великий букет троянд. Спочатку дівчині сподобалися троянди, і вона зраділа подарунку. Але... потім вона розсердилася.

Увечері парубок пішов до дівчини. Коли Андрій увійшов у квартиру, він привітав Марину із днем народження. Але ... вона не хотіла розмовляти з ним і сказала: «Іди геть!»

Парубок не міг зрозуміти, чому дівчина розсердилася на нього.

Як ви думаєте, чому дівчина розсердилася на парубка?

Що Андрій повинен зробити?

29. Відповідаємо на запитання. Answer the questions.

1. Хто такі Андрій і Марина?

2. Що Андрій часто дарував Марині?

3. Що одного разу сказала Марина?

4. Чому Андрій купив 23 троянди?

5. Що зробив продавець магазину?

6. Чому дівчина розсердилася?

30. Розповідаємо текст. Retell the text

31. Текст для додаткового читання. Additional text.

РУКАВИЧКА

Українська народна казка

а) Нові слова. New words

собака (собачка)

загубити + № 4 (кого, що)...

гроші

рукавичка

миша (мишка)

увійти + № 4 (куди)... в кімнату

жаба (жабка)

dog

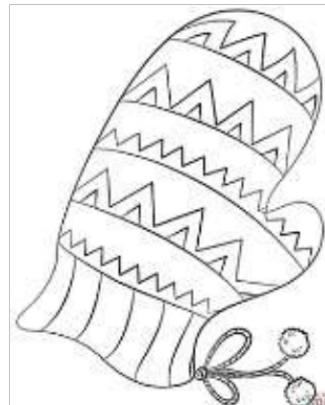
to lose

mitten, glove

mouse

to come in

frog

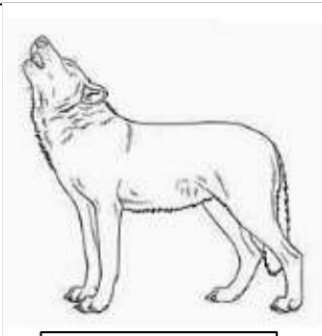
плигати
Пустіть (пусти) і мене!
заєць (зайчик)
лисиця (лисичка)
вовк (вовчик)
кабан
лихо

тісно. Нам тісно тут!
ведмідь
скраю (скраєчку)
оглядатися
шукати
попереду. Іти попереду.

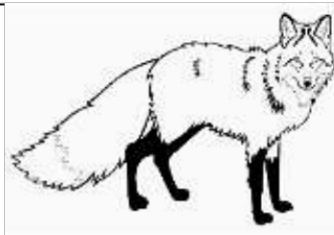
ворушитися
злякатися
вириватися (звільнятися)
забирати (брати)

to jump
Let me come in!
bunny, hare
fox
wolf
wild boar (pig)
calamity, disaster, distress, misfortune, trouble
narrowly, tight(ly). It is crowded here!
bear
at the end
to look back
to look for, to search for
to be in advance, in front (of). to go in advance
to move
to be (to become) frightened (scared)
to escape; to get free
to take

б) Які це тварини? Which animals do you see?

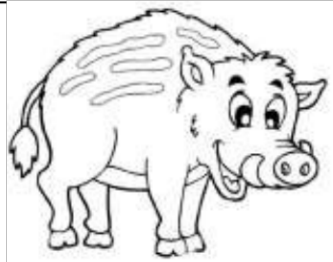

в) Використовуйте нові дієслова в реченнях. Use new verbs in the sentences

1. До деканату прийшов староста та _____ журнал. 2. Маленька дівчинка _____ великого собаки. 3. У траві _____ мишка. 4. Раджеш _____ та побачив свого друга. 5. Де мої гроші? Мабуть, я _____ їх. 6. Пташка _____ з клітки та полетіла на дерево. 7. Зіна багато часу _____ потрібну книжку в бібліотеці. 8. Олено Іванівно, я дуже вибачаюсь, але _____ мене на лекцію! 9. Викладач _____ до класу й привітався зі студентами. 10. Жабка _____ берегом річки.

г) **Читайте казку та дайте відповідь на запитання: хто перший та останній прийшов у рукавичку?** Read the tale and answer: Who came the first and the last one in the mitten?

От біжить мишка, увійшла в ту рукавичку та й каже:

— Тут я буду жити!

Коли це жабка плигає та й питає:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Це я, мишка. А ти хто?

— А я жабка. Пусти й мене!

— Іди!

От уже їх двоє.

Коли біжить зайчик. Прибіг до рукавички та й питає:

- А хто-хто в цій рукавичці?
- Мишка й жабка. А ти хто?
- А я зайчик. Пустіть і мене!
- Іди!

От уже їх троє.

Коли це біжить лисичка
— та до рукавички:

- А хто-хто в цій рукавичці живе?
- Мишка, жабка та зайчик. А ти хто?
- А я лисичка-сестричка. Пустіть і мене!
- Та йди!

Ото вже їх четверо сидять.

Прийшов вовк – та й собі до рукавички, питає:

– А хто-хто в цій рукавичці живе?

– Мишка, жабка, зайчик та лисичка-сестричка. А ти хто?

– Та я вовчик-братик. Пустіть і мене!

– Та вже йди!

Увійшов і той. Уже їх п'ятеро.

Де не взявся – біжить кабан.

– Хро-хро-хро! А хто-хто в цій рукавичці живе?

– Мишка, жабка, зайчик, лисичка-сестричка та вовчик-братик. А ти хто?

– Хро-хро-хро! А я кабан. Пустіть і мене!

– Оце лихо! Хто не іде – та всі в рукавичку! Куди ж ти тут увійдеш?

– Та вже увійду, пустіть!

– Та що вже з тобою робити, йди!

Уліз і той. Уже їх шестеро, уже так їм тісно, що й нікуди.

А тут іде ведмідь – та й собі до рукавички й питає:

– А хто-хто в цій рукавичці живе?

– Мишка, жабка, зайчик, лисичка-сестричка, вовчик-братик та кабан. А ти хто?

– Як вас багато! А я ведмідь. Пустіть і мене!

– Куди ми тебе пустимо, коли й так тісно?

– Та якось будемо.

– Та вже йди, тільки скраєчку! Уліз і ведмідь – семеро стало.

Коли це дід оглядівся, – нема рукавички. Він тоді назад – шукати її, а собачка попереду побігла. Бігла-бігла, бачить – лежить рукавичка й ворухиться. Собачка тоді: «Гав-гав-гав!»

Звірі як злякаються, як вир-
вуться з рукавички, – так усі й по-
бігли лісом.

Прийшов дід та й забрав ру-
кавичку.

д) **Перекажіть казку.** Retell the tale.

УРОК 3

- ☑ **Види дієслова.** Verb aspects.
- ☑ **Відмінювання дієслів доконаного та недоконаного виду.** Conjugation of Imperfective and Perfective verbs.
- ☑ **Історія «Загубилася матуся».** The story «Mommy got lost».

§1. ПРИГАДАЙТЕ! Let's revise the previous grammar!

Ви пам'ятаєте, що кожен вид дієслова має своє значення. You should remember that each verb aspect has its own meaning

НДВ	ДВ
а) процес дії (an action in the process) Я читав книгу. б) дія, що повторюється (a repeated action) Зазвичай я п'ю каву вранці. в) факт (a fact) – Що ти робив учора? – Читав книгу.	а) результат дії, завершена дія (result of an action, completed action) Я вже прочитав книгу. б) одноразова дія (a single action) Учора ввечері я випив каву.

1. Поясніть використання доконаного й недоконаного виду. У дужках поставте букву **Ф (факт), **Р** (результат), **Б** (багато разів), **О** (один раз), **П** (процес).**
Explain usage of perfective and imperfective verbs. Insert the letters Ф(fact), Р (result), М (many times), О (once), П (process) in brackets

1. Ганна довго читала книгу ().

2. Оксана щодня купує продукти в супермаркеті ().

3. – Що ти робила вдень? – Я обідала в кафе ().

4. Маріам приготувала смачний обід ().

5. Зазвичай я довго роблю домашнє завдання (), а сьогодні зробив його швидко ().

2. Доповнюйте таблицю. Complete the table.

Процес	Результат
1. Я шукав нову квартиру. 2. Я готував обід 2 години. 3. _____ 4. _____ 5. Я писав доповідь.	1. А я вже знайшов нову квартиру. 2. _____ 3. А я вже зробив домашнє завдання. 4. А я вже переклав статтю. 5. _____
Багато разів	Один раз
1. Ну то й що! Я щодня вчу нові слова. 2. _____ 3. _____ 4. Ну то й що! Я щодня готую рис із куркою.	1. А я сьогодні вивчив нові слова. 2. А я сьогодні встав о 7 годині. 3. А я сьогодні пообідав у кав'ярні в університеті. 4. _____ _____

3. Доповнюйте речення. Complete the sentences

- Адам шукав-шукав теплу куртку й, нарешті, (at last) _____.
- Маріам перекладала-перекладала новий текст і, нарешті, _____.
- Алі читав-читав оповідання і, нарешті, _____.
- Аня готувала-готувала вечерю і, нарешті, _____.
- Максим шукав-шукав хороший фотоапарат і, нарешті, _____.
- Ахмед писав-писав вправу і, нарешті, _____.
- Оксана робила-робила домашнє завдання і, нарешті, _____.

§2. УВАГА! Attention!

Запам'ятайте як утворюються дієслова
доконаного і недоконаного виду.

Remember forming of perfective and
imperfective verbs.

Префікси (Prefixes): з-, за-, про-, по-, при-, ви-.

НДВ	ДВ
вчити розуміти телефонувати читати готувати бачити кликати обідати	вивчити зрозуміти зателефонувати прочитати приготувати побачити покликати пообідати

Суфікси (Suffixes): -ува-/юва, -ива-, -ина-, -а-, -и-, -у-.

запитувати	запитати
забувати	забути
купувати	купити
вирішувати	вирішити
втомлюватися/ утомлюватися	втомитися/ утомитися
відпочивати	відпочити
починати	почати
перекладати	перекласти

Суфікс (Suffix): -ну-.

стрибати	стрибнути
прокидатися	прокинутися

§3. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Memorize!

НВ	ДВ
говорити	сказати
брати	взяти/ узяти
шукати	знайти

4. Доповнюйте таблицю. Запишіть видові пари поданих дієслів. Write the aspect pairs of the given verbs.

НДВ	ДВ
слухати	
снідати	
робити	
готувати	
питати	
починати	
втомлюватися	
шукати	
їсти	
пити	

НДВ	ДВ
	побачити
	пообідати
	зателефонувати
	вивчити
	відпочити
	дослідити
	купити
	взяти
	прочитати
	зрозуміти

5. Складайте діалоги. Make up dialogues.

– Ви шукаєте викладача?
– Уже знайшов.

1. Ви шукаєте квартиру? 2. Ви снідаєте? 3. Ви обідаєте? 4. Ви готуєте суп? 5. Ви слухаєте музику? 6. Ви телефонуєте батькам? 7. Ви відпочиваєте?

8. Ви вчите новий текст? 9. Ви купуєте овочі та фрукти? 10. Ви п'єте чорну каву? 11. Ви їсте салат? 12. Ви читаете новий текст?

- Зазвичай Ви дивитесь серіали по телевізору?
- Зазвичай не дивлюся, але сьогодні подивився.

1. Ви зазвичай прокидаєтесь рано? 2. Ви зазвичай утомлюєтесь в університеті? 3. Ви зазвичай снідаєте вдома? 4. Ви зазвичай телефонуєте батькам увечері? 5. Ви зазвичай пропускаєте (miss) заняття? 6. Ви зазвичай розумієте українську? 7. Ви зазвичай купуєте продукти на ринку? 8. Ви зазвичай запізнюєтесь на заняття? 9. Ви зазвичай п'єте зелений чай? 10. Ви зазвичай їсте піцу з куркою?

§4. Уживання дієслів доконаного та недоконаного виду. Using of Imperfective and Perfective verbs.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Memorize!

Дієслова недоконаного виду (НДВ) вживаються в минулому, теперішньому й майбутньому часі.

The Imperfective verbs are used in the Past, Present and Future.

Дієслова доконаного виду (ДВ) уживаються в минулому й в майбутньому часі.

The Perfective verbs are used in the Past and Future.

§5. Час і вид українського дієслова The Full Table of Ukrainian Verb Tenses.

Вид (Aspect) Час (Tense)	Недоконаний вид (НДВ) <i>читати</i>	Доконаний вид (ДВ) <i>прочитати</i>
Минулий час (Past)	я, ти, він читав я, ти, вона читала ми, ви, вони читали	я, ти, він прочитав я, ти, вона прочитала ми, ви, вони прочитали
Теперішній час (Present)	я читаю ми читаємо ти читаєш ви читаєте він, вона читає вони читають	—
Майбутній час (Future)	я буду читати ти будеш читати він, вона буде читати ми будемо читати ви будете читати вони будуть читати	я прочитаю ти прочитаєш він, вона прочитає ми прочитаємо ви прочитаєте вони прочитають

§6. Запам'ятайте дієвідмінювання дієслів! Memorize conjugation of the verbs!

Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
брати + 3. в. (acc.) кого? що?		взяти/ узяти + 3. в. (acc.) кого? що?	
Я беру	Ми беремо	Я візьму	Ми візьмемо
Ти береш	Ви берете	Ти візьмеш	Ви візьмете
Він, вона бере	Вони беруть	Він, вона візьме	Вони візьмуть
Брав, брала, брали		Взяв, взяла, взяли	
Бери! Беріть! Берімо!		Візьми! Візьміть! Візьмімо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
відпочивати + М. в. (prep.) де?		відпочити+ М. в. (prep.) де?	
Я відпочиваю	Ми відпочиваємо	Я відпочину	Ми відпочинемо
Ти відпочиваєш	Ви відпочиваєте	Ти відпочинеш	Ви відпочинете
Він, вона відпочиває	Вони відпочивають	Він, вона відпочине	Вони відпочинуть
Відпочивав, відпочивала, відпочивали		Відпочив, відпочила, відпочили	
Відпочивай! Відпочивайте! Відпочиваймо!		Відпочинь! Відпочиньте! Відпочиньмо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
вставати + М. в. (prep.) коли?		встати + М. в. (prep.) коли?	
Я встаю	Ми встаємо	Я встану	Ми встанемо
Ти встаєш	Ви встаєте	Ти встанеш	Ви встанете
Він, вона встає	Вони встають	Він, вона встане	Вони встануть
Вставав, вставала, вставали		Встав, встала, встали	
Вставай! Вставайте! Вставаймо!		Встань! Встаньте! Встаньмо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
говорити + 3. в. (acc.) що?		сказати + 3. в. (acc.) що?	
Я говорю	Ми говоримо	Я скажу	Ми скажемо
Ти говориш	Ви говорите	Ти скажеш	Ви скажете
Він, вона говорить	Вони говорять	Він, вона скаже	Вони скажуть
Говорив, говорила, говорили		Сказав, сказала, сказали	
Говори! Говоріть! Говорімо!		Скажи! Скажіть! Скажімо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
готувати + 3. в. (acc.) що?		приготувати + 3. в. (acc.) що?	
Я готую	Ми готуємо	Я приготую	Ми приготуємо
Ти готуєш	Ви готуєте	Ти приготуєш	Ви приготуєте
Він, вона готує	Вони готують	Він, вона приготує	Вони приготують
Готував, готувала, готували		Приготував, приготувала, приготували	
Готуй! Готуйте! Готуймо!		Приготуй! Приготуйте! Приготуймо!	

Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
давати + З. в. (acc.) що? + Д. в. (dat.) кому?		дати + З. в. (acc.) що? + Д. в. (dat.) кому?	
Я даю	Ми даємо	Я дам	Ми дамо
Ти даєш	Ви даєте	Ти даси	Ви даєте
Він, вона дає	Вони дають	Він, вона дасть	Вони дадуть
Давав, давала, давали		Дав, дала, дали	
Давай! Давайте! Даваймо!		Дай! Дайте! Даймо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
забувати + З. в. (acc.) кого? що?		забути + З. в. (acc.) кого? що?	
Я забуваю	Ми забуваємо	Я забуду	Ми забудемо
Ти забуваєш	Ви забуваєте	Ти забудеш	Ви забудете
Він, вона забуває	Вони забувають	Він, вона забуде	Вони забудуть
Забув, забула, забули		Забув, забула, забули	
Забувай! Забувайте! Забуваймо!		Забудь! Забудьте! Забудьмо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
йти + в(у)/на + З.в. (acc.) куди?		піти + в(у)/на + З.в. (acc.) куди?	
Я йду	Ми йдемо	Я піду	Ми підемо
Ти йдеш	Ви йдете	Ти підеш	Ви підете
Він, вона йде	Вони йдуть	Він, вона піде	Вони підуть
Йшов, йшла, йшли		Пішов, пішла, пішли	
Йди! Йдіть! Йдімо!		Піди! Підіть! Підімо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
купувати + З.в. (acc.) що?		купити + З.п. (acc.) що?	
Я купую	Ми купуємо	Я куплю	Ми купимо
Ти купуєш	Ви купуєте	Ти купиш	Ви купите
Він, вона купує	Вони купують	Він, вона купить	Вони куплять
Купував, купувала, купували		Купив, купила, купили	
Купуй! Купуйте! Купуймо!		Купи! Купіть! Купімо!	
Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
перекладати + З.в. (acc.) кого? що?		перекласти + З.п. (acc.) кого? що?	
Я перекладаю	Ми перекладаємо	Я перекладу	Ми перекладемо
Ти перекладаєш	Ви перекладаєте	Ти перекладеш	Ви перекладете
Він, вона перекладає	Вони перекладають	Він, вона перекладе	Вони перекладуть
Перекладав, перекладала, перекладали		Переклав, переклала, переклали	
Перекладай! Перекладайте! Перекладаймо!		Переклади! Перекладіть! Перекладімо!	

Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
розуміти + З.в. (acc.) кого? що?		зрозуміти + З.п. (acc.) кого? що?	
Я розумію	Ми розуміємо	Я зрозумію	Ми зрозуміємо
Ти розумієш	Ви розумієте	Ти зрозумієш	Ви зрозумієте
Він, вона розуміє	Вони розуміють	Він, вона зрозуміє	Вони зрозуміють
Розумів, розуміла, розуміли		Зрозумів, зрозуміла, зрозуміли	
Розумій! Розумійте!		Зрозумій! Зрозумійте!	
Розуміймо!		Зрозуміймо!	

Недоконаний вид (НДВ). Imperfective verbs.		Доконаний вид (ДВ). Perfective verbs.	
шукати + З.в. (acc.) кого? що?		знайти + З.п. (acc.) кого? що?	
Я шукаю	Ми шукаємо	Я знайду	Ми знайдемо
Ти шукаєш	Ви шукаєте	Ти знайдеш	Ви знайдете
Він, вона шукає	Вони шукають	Він, вона знайде	Вони знайдуть
Шукав, шукала, шукали		Знайшов, знайшла, знайшли	
Шукай! Шукайте!		Знайди! Знайдіть!	
Шукаймо!		Знайдімо!	

6. Поставте в дужках букву Т (теперішній час) або М (майбутній час), а також букву Д (доконаний вид) або НД (недоконаний вид). Insert the letter T (the Present Tense) or letter M (the Future Tense) in brackets, also Д (perfective aspect) or НД (imperfective aspect).

1. Я часто даю англо-український словник другу. ()	9. Вона зрозуміє цей текст? ()
2. Після обіду він зателефонує батькам. ()	10. Суніга добре розмовляє українською мовою. ()
3. Зазвичай я встаю рано. ()	11. Водій привезе нас додому. ()
4. Алі думає, що скоро знайде нову квартиру. ()	12. Мій батько поїде до Києва о п'ятій годині вечора. ()
5. Мій друг шукає швидкий комп'ютер. ()	13. Грешоме, не забудьте взяти паспорт у деканаті. ()
6. Сьогодні приготую вечерю. ()	14. Студенти купують підручники. ()
7. Сана непогано перекладає з української. ()	15. Друг візьме зошит на заняття. ()
8. Завтра мої друзі поїдуть до Києва. ()	16. Мої одногрупники беруть книжки в бібліотеці. ()

7. Читайте парами. Read in pairs.

I. – Ти взяв книгу в бібліотеці?
– Думаю, що завтра візьму.	III. – Ти купив комп'ютер?
– Думаю, що скоро куплю.
II. – Ти знайшов нову квартиру?
– Мені здається (It seems to me), що скоро знайду.	IV. – Ти випив сік?
– Зараз вип'ю.

8. Складайте аналогічні діалоги. Make up similar dialogues.

1) купити новий телефон	9) перекласти нові слова
2) приготувати обід	10) прокинутися рано
3) знайти статтю про грип	11) піти на стадіон
4) узяти довідку в деканаті	12) виконати домашнє завдання
5) з'їсти піцу	13) вивчити діалог
6) зателефонувати батькам	14) розповісти батькам про Україну
7) вивчити діалог	15) сказати друзям про залік
8) дати гроші братові	16) пообідати з другом

9. Запитуйте і відповідайте. Ask and answer.

– Ти зателефонуєш мені завтра?
– Так, зателефоную. (Ні, не зателефоную.)

– Ти підеш завтра на футбол?
– Так, піду. (Ні, не піду.)

1. Ти підеш завтра в парк? 2. Ви купите квитки на літак? 3. Ти скажеш Ахмеду про іспит? 4. Ви зробите мені довідку завтра? 5. Ти даси мені цю книгу? 6. Ти підеш сьогодні в басейн? 7. Ти приготуєш овочі на вечерю? 8. Ти візьмеш підручники в бібліотеці? 9. Ти зателефонуєш братові? 10. Ви розкажете казку дітям? 11. Ви перекладете текст?

10. Доповніть речення, використовуючи дієслова давати - дати.

Complete the sentences using the verbs *давати* – *дати*

1. Завтра я ... тобі книгу. 2. Зазвичай мама ... сину гроші на автобус. 3. Ти ... мені словник? Я забув свій вдома. 4. Викладач ... номер телефону студентам. 5. Я не ... тобі свою машину. 6. Антон ... тобі підручник.

11. Доповніть речення. Complete the sentences.

Коли я напишу лист, _____
Коли я напишу лист, я піду в басейн.

1. Коли ми пообідаємо, _____.
2. Коли ти подивишся фільм, _____.
3. Коли Ахмад візьме посвідку, _____.
4. Коли мати приготує вечерю, _____.
5. Коли мій брат погуляє, _____.
6. Коли батьки повечеряють, _____.
7. Коли ми візьмемо книги в бібліотеці, _____.
8. Коли Антон перекладе текст, _____.
9. Коли Ганна купить продукти, _____.
10. Коли я пообідаю, _____.

Мовленнєва практика. Speech practice

12. Читайте в парах. Read in pairs.

Алі: Адаме, чому ти сумний? У тебе поганий настрій?

Адам: Так, учора я забув студентський квиток.

Алі: А ти був в університеті?

Адам: Ні, не був, тому що забув квиток удома. Я думав, що загубив його, а прийшов додому і побачив, що мій студентський лежить на столі.

Алі: Дуже шкода! Що трапилося? Ти завжди такий уважний.

Адам: Учора в мене був важкий день. Я встав дуже рано, повторив анатомію, приготував сніданок і пішов в університет. Але не потрапив заняття. Повернувся додому о 10³⁰. Я зробив домашнє завдання, на завтра приготував обід і поспішав у гуртожиток до одногрупників.

Алі: Хотів дізнатися завдання.

Адам: Так. Завтра я візьму квиток і обов'язково піду в університет.

13. Відповідайте на запитання. Answer the questions

1. Який настрій у Адама й чому?
2. Чому Адам не був в університеті?
3. Який день був у Адама?
4. Що Адам робив учора?
5. Як Ви думаєте, Адам неуважний чи просто втомився?

14. Складайте діалоги. Make up dialogues

1. У Вашого друга поганий (чудовий) настрій. Запитайте його: *чому* або *що трапилося*?
2. Розпитайте Вашого друга, де він був учора, що робив, який у нього настрій. Запитайте *чому*?

15. Читайте історію «Загубилася матуся». Read the story «My mom got lost»

Нові слова. New words

лавка – bench

кошеня – kitten

очі – eyes

волосся – hear

згадувати – згадати (що? кого?) –

to remember

зустрічати – зустріти (кого? де?) –

to meet

нудьгувати – занудьгувати – to be bored

блукати – заблукати – to wander

плакати – заплакати – to cry

губити – загубити (кого? що?) –

to lose

пропонувати – запропонувати (що?

кому?) – to offer

дивуватися – здивуватися (чому?) –

to wonder

сварити – посварити (кого? за що?)

– to rag

Загубилася матуся

Був теплий сонячний день. Мама з маленькою донькою Марічкою пішла в парк. Погода була прекрасною. Марічка була на гойдалці, гралася з подругою Аліною, їла морозиво. Потім її подруга пішла додому, а мама зустріла свою подругу, з якою навчалася в університеті. Мама та її подруга сіли на лавку, вони розмовляли, згадували університет, однокурсників, життя в гуртожитку. Марічка сиділа поряд, їла морозиво. Вона нудьгувала.

Раптом Марічка побачила маленьке чорно-біле кошеня. Вона пішла за ним, дала йому трішки морозива. Кошеня не захотіло їсти та пішло. Марічка побігла за ним. Кошеня втекло від Марічки. Потім вона подивилася навкруги, але не побачила мами. Марічка заблукала. Вона заплакала.

Хлопчик Антон ішов зі своєю мамою. Він закричав: «Мамо, дівчинка плаче!». Жінка підійшла до Марічки та спитала: «Що сталося? Чому ти плачеш?». Марічка сказала: «Я загубила маму». Жінка спитала: «Як звуть твою маму? Де ти живеш?». Дівчинка відповіла: «Її звати Мама. Ми живемо у великому будинку біля парку». Жінка запитала: «Яка твоя мама: висока чи низька, які в неї очі, яке волосся?». Марічка заплакала й сказала: «Моя мама – найкрасивіша. Вона найкраща». Жінка сказала: «Не плач! Ходімо в поліцію. Ми знайдемо твою маму!». Коли Марічка, Антон і його мама йшли до поліції, вони побачили маму Марічки, яка бігла їм назустріч і плакала. Коли мама побачила доньку, вона зраділа й зовсім не сварилась. Дорогою додому мама запропонувала дочці: «А давай нічого не скажемо татові?». «Чому?» – здивувалася Марічка.

16. Доповніть розповідь. Complete the story.

Розповідь Антона

Зранку я й мама прокинулися рано. Ми поснідали та пішли _____. Там ми зустріли _____. Вона стояла і плакала, тому що вона _____. Моя мама заспокоїла _____ і ми пішли до _____. Дорогою ми _____ матір дівчинки. Вона бігла і _____. Марічка дуже зраділа, коли побачила свою _____. Я сказав Марічці: «Вивчи, як звуть твою маму та свою адресу». Моя мама посміхнулася й додала: «Вона ще маленька. Ще вивчить».

17. Правильно це чи ні? True (v) or False (x)

1. Марічка гралася з подругою Аліною та їла чипси.
2. Мама зустріла свою подругу, з якою вона навчалася в школі.
3. Раптом Марічка побачила маленьке чорне кошеня.
4. Кошеня з'їло морозиво й пішло.
5. Хлопчик Тарас ішов зі своєю мамою.
6. Антон зі своєю мамою та Марічкою пішли додому.
7. Мама посварила Марічку.

18. Відповідайте на запитання. Answer the questions.

1. Куди пішла Марічка з мамою?
2. Якою була погода?
3. Що робила Марічка в парку?
4. Як звуть подругу Марічки?
5. Куди пішла Аліна?
6. Кого зустріла мама Марічки?
7. Де навчалась мама Марічки?
8. Про що розмовляли подруги?
9. Чому нудьгувала Марічка?
10. Кого побачила дівчинка?
11. Що дала дівчинка кошеняті?
12. Чому заблукала Марічка?
13. Кого побачив хлопчик Антон?
14. Що запитала мати хлопчика в Марічки?
15. Де живе Марічка?
16. Куди жінка повела Марічку?
17. Кого вони зустріли дорогою?
18. Чому мати не сварила Марічку?
19. Чому мати запропонувала нічого не казати батькові?

19. Текст для слухання. Text for listening

Нові слова. New words

гаманець — wallet

був вільним — was free

Учора ввечері з Ахмедом сталася цікава історія. Він купив квиток на балет «Жизель». Це його улюблена вистава. Увечері в Ахмеда був чудовий настрій, тому що він швидко зробив домашнє завдання, приготував обід, поїв і о 5 годині вже був вільний. Але в театрі він не міг знайти квиток. Він шукав його в кишенях, у сумці, але не знайшов. Ахмед злякався. Він подумав, що забув квиток удома.

Потім хлопець ще раз повільно перевіряв кишені, сумку й подивився в гаманці.
І що Ви думаєте? Квиток знайшовся!

Ахмеду дуже сподобався балет. Коли він прийшов додому, то подумав:
«Який гарний день».

20. Слухайте та відповідайте на запитання. Listen and answer the questions.

1. Чому в Ахмеда був гарний настрій?
2. Де він був увечері?
3. Чому він злякався?

21. Правильно чи неправильно? True or false?

1. Учора з Ахмедом сталася неприємна історія. ☐
2. Хлопець купив квиток на балет. ☐
3. У театрі був балет «Ромео та Джульєтта». ☐
4. В Ахмеда був чудовий настрій. ☐
5. Хлопець швидко зробив домашнє завдання та приготував вечерю. ☐
6. У театрі Ахмед не знайшов квиток. ☐
7. Хлопець забув квиток в університеті. ☐

УРОК 4

- ☒ **Складне речення з підрядним причини. Вираження об'єктних та обставинних значень.** Complex sentence.
- ☒ **Складне речення з підрядними частинами причини, наслідку, мети, з'ясувальною.** Complex sentence with subordinate object clause, clause of reason, of consequence, of purpose.
- ☒ **Комунікативна тема: «Майбутня професія».** The topic: "Let's speak about your profession".

ПРИГАДАЙТЕ! Let's revise the previous grammar!

1. Доповніть діалоги репліками з правого стовпчика. Читайте діалоги парами. Complete the dialogs with replicas from the right column. Read the dialogues in pairs.

1. – Привіт, Адаме! Чому ти був у Харкові влітку? – _____.	
2. – Чому Фархан не прийшов до університету вчора? – У нього дуже поважна причина. – Він не прийшов, _____? – Ні, _____.	Тому що я лікувався в офтальмологічній клініці; тому що зустрічав брата в аеропорту; тому що погано почувався;
3. – Ти знаєш, чому твій друг Сергій мріє стати лікарем? – Знаю. _____.	Тому що його батьки лікарі.

2. Складайте діалоги відповідно до ситуації. Complete the dialogues according to the situation

Ганна не п'є чай.
– Чому Ганна не п'є чай?
– Тому що вона любить каву.

1. Антона не було на лекції.
2. Ти не зателефонував братові Омару.
3. Алі поїде додому через тиждень.
4. Ахмед не зробив домашнє завдання.
5. Ліна прийшла з квітами.
6. Амер не купив квиток на футбол.
7. Дмитро не може стати журналістом.

3. Доповніть діалоги відповідями. Complete the dialogues with answers.

1. – Чому ви приїхали в Україну?

— _____.

2. Чому ви не пішли в бібліотеку?

— _____.

3. – Чому він не хоче йти до лікаря?

— _____.

4. – Чому Ліна обрала професію лікаря?

— _____.

5. – Чому Самір хоче стати футболістом?

— _____.

6. – Чому ти сьогодні такий сумний?

— _____.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Memorize!

Складне речення – це речення, в якому дві (і більше) граматичні основи.

A complex sentence is a sentence that has two (or more) grammatical bases.

Я (S₁) вже навчаюся (P₁) в університеті, а мій брат (S₂) ще ходить (P₂) до школи.

§1. Складне речення з підрядною частиною наслідку

Complex sentence with subordinate clause of consequence

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Memorize!

Я захворів, тому мене не було на занятті.

I was ill, so I was absent at the lesson.

4. Працюйте парами. Читайте діалоги, складайте аналогічні. Звертайте увагу на два варіанти відповіді. Work in pairs. Read the dialogues and make up similar ones. Please notice two variants of your answer.

– Вітаю студенти! – Доброго дня, Ольго Володимирівно! – Кого немає на нашому занятті? Чому немає Адама? – Його немає, тому що він захворів на грип./ Він захворів на грип, тому його немає.	– Hello, students! – Hello, Olga Vladimirovna! – Who is absent? Why is Adam absent? – He is absent, because he got flu./ He got flu, so he is absent.
– Привіт, Вілсо! Чому я давно тебе не бачила? – Мене не було в гуртожитку, тому що я їздила додому на вихідні./ Я їздила на вихідні додому, тому мене не було в гуртожитку.	– Hi, Wilso! Why haven't I seen you for a long time? - I was not in the hostel, because I went home for the weekend./ I went home for the weekend, so I was not in the hostel.

– Принцес, чому ти вдома? Така чудова погода сьогодніввечері! – Друзі запрошували мене в парк, але я не пішла, тому що в мене дуже болить голова./ У мене сильний головний біль, тому я не пішла в парк.	– Princess, why are you at home? It's such a fine weather tonight! – Friends invited me to the park, but I can't go because I have a very severe headache. / I have a severe headache, so I can't go to the park.
--	---

5. Закінчить речення, використовуючи сполучник **ТОМУ** та **ТОМУ ЩО**. Complete the sentences using the conjunction *ТОМУ* and *ТОМУ ЩО*.

Я люблю малювати, тому що в дитинстві я багато малював разом із мамою.
Я люблю малювати, тому я буду художником.

1. Я знаю декілька іноземних мов, _____.
2. Антон захоплюється футболом, _____.
3. Ганна бажає допомагати людям, _____.
4. Моему братові подобається математика, _____.
5. Денис любить фізику, _____.
6. Ахмед цікавиться літературою з медицини, _____.

§2. Складне речення зі з'ясувальною підрядною частиною

Complex sentence with object subordinate clause

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

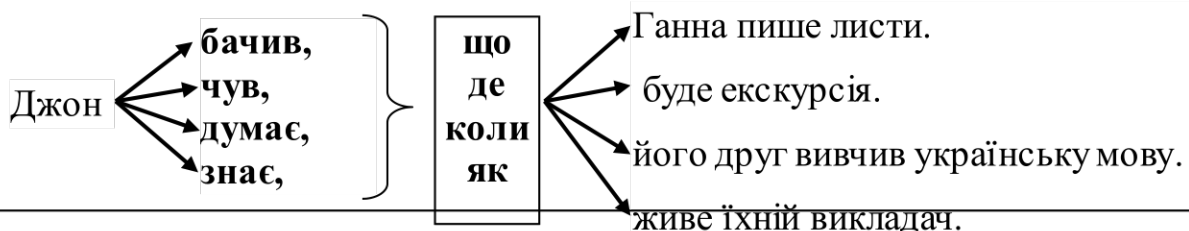
Memorize!

Я подумав, **що** він уже декілька років навчається в Україні.
Я (S₁) подумав (P₁), що він (S₂) уже декілька років навчається (P₂) в Україні.

Дієслова зі значенням мисленнєвих дій (**думати, знати**) або сприйняття за допомогою органів чуття (**бачити, чути**) потребують доповнення, часто за допомогою підрядної частини складного речення зі сполучниками **що, де, коли, як**.

Verbs with the meaning of thinking actions (**думати, знати**) or perception through the sensory organs (**бачити, чути**) need to be supplemented, often with the subordinate part of a complex sentence with the conjunctions **що, де, коли, як**.

6. Складіть і запишіть речення, використовуючи таблицю. Перекладіть англійською мовою. Make up and write the sentences using the table. Translate into English.

7. Працюйте парами. Читайте діалоги, складайте подібні. Work in pairs. Read the dialogues and make similar ones.

1. – Ти <u>знаєш, як</u> сьогодні на вулиці? – В інтернеті я <u>побачив, що</u> буде -30°! – Тож не будемо виходити на вулицю. – Так, давай краще подивимося фільми.	1. – Do you know, how it is on the outside today? – I saw on Internet, that it will be 30 degrees below zero! – So, we'll not go out. – Yes, let's better watch some movies.
2. – Олено, <u>дизнайся, будь ласка, де зараз</u> декан? – Він пішов? Коли він повернеться? – На жаль, ми не знаємо, коли він повернеться. – А Саїд <u>чув, що</u> він прийде через 30 хвилин.	2. – Olena, found out, please where the dean is now? – He already left? When will he come back? – Unfortunately, we do not know, when he will return. – But Said heard, he would be back in 30 minutes.
3. Привіт, Данило! – Привіт, Омаре! Ми їдемо на море! Я сподіваюся, що ти хочеш поїхати з нами. – Із задоволенням! Я знаю, що там буде дуже цікаво. – Так, ми будемо відпочивати 20 днів!	3. – Hi, Danilo! – Hi, Omar! We are going to the seaside! I hope you want to go with us. – With pleasure! I know it will be very interesting there. – Yes, we're going to have a rest for 20 days!

8. Перекладіть і запам'ятайте дієслова, після яких необхідно вживати сполучник *ЩО*. Поставте питання до прикладів. Translate and memorize the verbs that need the conjunction *ЩО* used after them. Put questions to the examples

Дієслова (verbs)	Переклад (translation)	Приклади (examples)
чути (НДВ) / почути (ДВ)		Джон <u>чув, коли</u> буде екскурсія містом. Джон <u>почув, коли</u> відбудеться перескладання іспиту.
бачити (НДВ) / побачити (ДВ)		Я <u>бачила, як</u> студенти з Індії бігають на стадіоні.

--

		Я побачила, <u>як</u> грають у футбол чемпіони світу.
думати (НДВ) / подумати(ДВ)		Студенти <u>думають, що</u> іспит з анатомії дуже складний. Я <u>подумав, що</u> треба купити цей підручник.
знати (НДВ) / дізнатися (ДВ)		Усі студенти <u>знають, де</u> можна знайти розклад занять. Студенти <u>дізналися, де</u> будуть проводити консультації.

9. Доповніть діалоги потрібним дієсловом. Complete the dialogues with the necessary verb.

– Де познайомився Алі з Олексієм і Софією? – Я _____, що на конференції.	– Ліно, ти не знаєш, де наша група? – Я _____, що вони на практиці у лікарні.	– Марія така молода! Скільки їй років? – Я _____, що їй 23 роки.
– Ти не знаєш, як вони так швидко вивчили українську? – Я _____, як багато вони вчилися щодня!	– Богдане, як святкують в Україні Новий рік? – Я надішлю вам відео, як люди радіють в цю казкову ніч.	– Перепрошую! Коли почнеться новий семестр? – На жаль, я не можу сказати. Я лише починаю навчатися в університеті і ще не _____, коли починаються заняття.

10. Доповніть діалоги питаннями. Complete the dialogues with questions

- Наш староста вже дізнався, коли відбудеться перескладання анатомії?
– Іще ні. Може завтра з'явиться інформація, коли нам треба прийти.

- _____ ?
– Вона почула, що Джеррі розмовляє по телефону.
- _____ ?
– Так я знаю, як правильно писати це слово.
- _____ ?
– Я бачу, що на вулиці починається дощ.
- _____ ?
– Я не знаю, коли закінчиться цей дощ.
- _____ ?
– Я думаю, що Тамара мріє про професію лікаря.
- _____ ?

– Я подумала, що з Максима вийде талановитий архітектор.

7. – _____ ?

– Андрій уже знає, де буде святкувати день народження.

8. – _____ ?

– Ми дізналися, що Мохаммед – дуже гарний і уважний лікар.

11. Працюйте парами. Складайте діалоги відповідно до моделі. Work in pairs. Make up dialogues using the model

– Ви знаєте, коли в Україні святкують (celebrate) Новий рік?
– Я чв (знаю, думаю), що в січні.

День святого Валентина (лютий).	День знань (вересень).
День Незалежності (Independence Day) (серпень).	День учителя (жовтень).
Міжнародний жіночий день (березень).	День студентів (грудень).
День гумору (квітень).	Різдво (січень).

12. Працюйте парами. Зателефонуйте вашому другу та дізнайтеся в нього про ... У відповідях використовуйте речення зі сполучником *ЩО*. Work in pairs. Call your friend and ask him... In your answers use the sentences with the conjunction *ЩО*.

Про що він дізнався вчора?

– Алло! Привіт, Дмитре, ти дізнався, коли ми поїдемо на екскурсію?
– Привіт, Ахмаде! Як добре, що ти зателефонував. Учора я дізнався, що наша група планує поїхати наступної суботи.

1. Що він чув у вівторок у деканаті?
2. Що він бачив удень на майдані?
3. Що він думає про нового студента?
4. Про що він дізнався в середу на лекції з анатомії?

§ 3. Складне речення з підрядною з'ясувальною (продовження)

Complex sentence with subordinate object clause (continuation)

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Memorize!

Я просив, **щоб** він купив хліб.

Я (S₁) просив (P₁), **щоб він (S₂) купив (P_{2Past Tense}) хліб.**

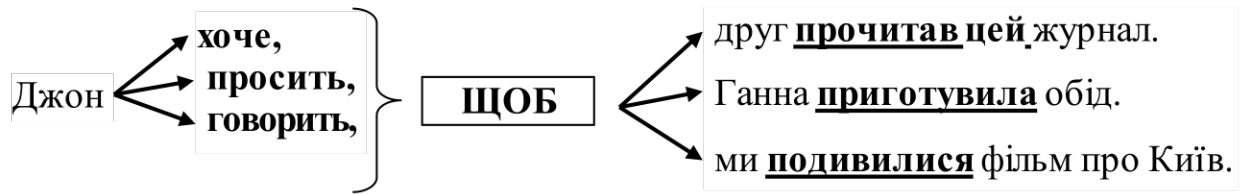
S₁→P₁, **щоб S₂→P_{2Past Tense}!**

Предикат підрідної частини речення зі сполучником **щоб** має форму минулого часу, якщо дії предикатів ос-

The predicate of a subordinate clause introduced by the conjunction **щоб** takes the form of the past tense if the actions of the verbs of the main and the subordinate clause relate to different

новної та підрядної частини співвідносяться з різними суб'єктами: Я хочу, щоб швидше закінчилася сесія.	subjects: Я хочу, щоб швидше закінчилася сесія.
--	--

13. Складіть і запишіть речення, використовуючи схему. Перекладіть англійською мовою. Make up and write the sentences using the table. Translate into English.

14. Перекладіть і запам'ятайте дієслова, після яких необхідно вживати сполучник *ЩОБ*. Поставте питання до прикладів. Translate and memorize the verbs that need the conjunction *ЩОБ* used after them. Put questions to the examples.

Дієслова (verbs)	Перевод (translation)	Примеры (examples)
хотіти (НДВ) / захотіти (ДВ)		Саджа хоче, щоб завжди було (Past.) літо.
просити (НДВ) / попросити (ДВ)		Адам попросив (Past.), щоб ми дали йому свої конспекти.

15. Хто що просить? Складіть речення зі сполучником *ЩОБ*. Who asks what? Make up sentences using the conjunction *ЩОБ*

Ганна – офіціант (waiter) – принести – піца з куркою
↓
Ганна просить, щоб офіціант приніс піцу з куркою.

- Денис – батьки – подарувати – новий ноутбук.
- Викладач – я – вивчити – 10 нових слів.
- Абдалла – друзі – приїхати – у гості на вечерю.
- Дмитро Сергійович – дружина – приготувати на сніданок – вареники з капустою.
- Туристи – гід – показати – найкращий готель у місті.
- Володимир – лікар – допомога – його донька.

16. Дайте негативні відповіді за зразком. Give a negative answer using the model.

– Оленка хотіла, щоб їй купили пальто?
– Ні, вона хотіла, щоб їй купили куртку.

1. – Маріам хотіла, щоб їй подарували телефон «Samsung»?

– _____.

2. – Адам хоче, щоб ми купили овочі?

– _____.

3. – Ви хочете, щоб принесли квитки на футбол?

– _____.

4. – Він попросив, щоб ми підійшли до художнього музею?

– _____.

5. – Батьки хочуть, щоб ми трішки відпочили?

– _____.

17. Які професії зображено на малюнках? Як ви гадаєте, хто хотів, щоб вони обрали ці професії? Which professions are shown in the pictures? How do you think who wanted them to choose these professions?

§ 4. Складне речення з підрядною частиною мети. Complex sentence with subordinate

clause of purpose

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Memorize!

Підрядна частина речення зі сполучником **ЩОБ** також має значення мети.

The subordinate clause with the conjunction **ЩОБ** has also the meaning of purpose.

Я зателефонував друзям, **щоб** запросити їх у гості.

Я (S₁) зателефонував (P₁) друзям, **щоб запросити (P₂ infinitive) їх у гості.**

S₁ → P₁, щоб S₂ → P₂ infinitive!

Предикат підрядної частини речення зі сполучником **щоб** має форму інфінітива, якщо дії предикатів основної та підрядної частини співвідносяться з одним суб'єктом.

The predicate of a subordinate clause introduced by the conjunction **щоб** has the form of the infinitive if the actions of the verbs of the main and the subordinate clause relate to one subject.

18. Читайте парами. Read in pairs.

– Для чого ви приїхали в Україну?
– Я приїхав в Україну, **щоб** навчатися й одержати диплом лікаря.

– Why did you come to Ukraine?
– I came to Ukraine to study and get a doctor's diploma.

– Для чого ви приймаєте вітаміни?
– Я приймаю їх, **щоб** не захворіти взимку.

– Why do you take vitamins?
– I accept them not to get sick in the winter.

19. Поєднайте початок і кінець речень. Match the beginning and the end of sentences

1. Я прийшов до тебе,

щоб добре знати іноземні мови.

2. Ігор багато працює,

щоб допомогти зробити домашнє завдання.

3. Алі багато подорожує,

щоб разом повечеряти.

4. Андрій завжди займається спортом,

щоб добре підготуватися до іспитів.

5. Мустафа хоче запросити друзів,	щоб бути розумним.
6. Треба добре навчатися,	щоб стати чемпіоном.

20. а) Читайте парами. Read in pairs.

– Куди ти йдеш?	– Куди ти телефонуєш?
– У магазин.	– До поліклініки.
– Для чого?	– Для чого?
– Щоб купити хліб.	– Щоб викликати лікаря додому.

б) Складайте подібні діалоги. Make up similar dialogues

1. Аптека – купити ліки.
2. Бібліотека – повернути книги.
3. Деканат – узяти довідку.
4. Поліклініка – порадитися з лікарем.
5. Супермаркет – купити теплу куртку.
6. Вокзал – зустріти друга.
7. Банк – одержати картку.
8. Гуртожиток – допомогти друзям.
9. Стадіон – грати у футбол.
10. Парк – погуляти з друзями.

21. Доповніть діалоги, уживаючи сполучник ЩОБ. Complete the dialogues using the conjunction ЩОБ.

– Для чого приходив Сашко?	– Для чого ви приїхали до України?	– _____ купили так багато фруктів?
– _____ диск.	– Щоб _____.	– _____ приготувати _____.
– _____ Джозеф пішов у магазин з братом?	– _____ він зателефонував сьогодні вранці?	– _____ ви ходили в банк?
– _____ купити йому подарунок.	– _____ запросити _____.	– _____ _____.

22. Поєднайте слова з лівого та правого стовпчика. Складіть речення як за моделлю. Combine words from left and right columns. Make a sentence like in the model.

Модель: зір – офтальмолог

Українські офтальмологи мають стажуватися за кордоном, щоб ознайомитися з новими технологіями лікування зору.

зір	журналіст
українська мова	офтальмолог
серце	викладач
стаття	економіст
машини	інженер

гроші

кардіолог

23. Хто вони за фахом? Угадайте професію за її описом. Уявіть свою майбутню професію та складіть її опис. What are they? Guess the profession by its description. Imagine a profession for yourself and make its description.

1. Ми дуже любимо дітей, тому й вони люблять нас. Моя матір говорить, що ми забагато працюємо. Удома ми також працюємо вечорами: перевіряємо контрольні роботи.

2.

Ми любимо подорожувати, тому весь день ми за кермом машини. Ми вже побачили багато різних міст і країн.

3. Ми завжди маємо бути красивими та чемними, тому що до нас приходять багато людей. Вони приходять, щоб купити все, що їм потрібно.

4. Ми повинні багато тренуватися, щоб перемагати в змаганнях. У майбутньому ми обов'язково станемо чемпіонами.

5. Ми завжди спілкуємося з різними людьми. Ми завжди там, де нові події (event). Ми ставимо багато запитань, а потім пишемо про це статті.

6. Ми постійно малюємо. Люди хочуть, щоб ми створювали їхні красиві портрети. Ми працюємо у світлих студіях і на свіжому повітрі.

24. Здогадайтеся! Guess!

Назвіть мою професію

Я працюю з людьми, але ніколи не знаю заздалегідь (in advance), що я буду робити цілий день. Я не впевнений (not sure), що й наприкінці дня я буду вільним. Також я можу працювати в суботу, неділю й навіть уночі! Люди, які приходять до мене, не радіють. Але я хвилююся (worry) за них. Я бажаю, щоб усі вони були здорові!

Моя професія – _____.

25. Укладайте свій словник. Перекладайте рідною мовою. Make up your own vocabulary. Translate into your native language.

більш за все	most of all
добрий	kind
товариський	sociable
(На нього/на неї) чекає велике майбутнє	(He/she) has a great future

видатний	famous (for), renowned (as, for)
стаття	article
природа	nature
брати / узяти інтерв'ю	to interview
втрачати / втратити зір	to lose eyesight
операція	operation
уважний	considerate, thoughtful;
турботливий	careful
повернути / повертати (що?)(кому?)	to return (smth)
золоті руки	golden hands

26. Читайте текст. Знайдіть нові слова в словнику. Підберіть назву до тексту.

Read the text and look up new words in the dictionary. Make a title for the text.

Дмитро народився в маленькому містечку неподалік від Харкова, у родині інженера. Він добре навчався в школі, любив грати у футбол і теніс, йому подобалася сучасна музика, але більш за все він любив літературу.

Дмитро мав багато друзів: однокласники любили його, тому що хлопчик був добрим і дуже товариським. Викладач української мови говорив, що на Дмитра чекає велике майбутнє, що хлопець має стати видатним журналістом.

Дмитро щодня писав статті про спорт, музику, природу, брав інтерв'ю у друзів, учителів, видатних людей міста для місцевих газет, журналів і радіо.

Коли Дмитру виповнилося 16 років, він важко захворів і втратив зір. Хлопчик зовсім нічого не бачив.

Одного разу лікар сказав, що потрібна дуже складна операція. Він порадив їхати до Харкова. Там розташована офтальмологічна клініка імені Л.Л. Гіршмана, де працюють досвідчені фахівці. Люди із захворюваннями очей приїжджають до Харкова з різних країн, щоб робити операції.

Батьки повезли Дмитра до Харкова. У клініці хлопчика зустріли уважні лікарі та добрі, турботливі медсестри. Лікар, який оглядав Дмитра, сказав, що після операції хлопець знову буде бачити. Дмитро мріяв побачити своє рідне місто, свою домівку, родину, школу. Він мріяв, що незабаром зможе поновити навчання та зустрітися зі своїми шкільними друзями.

Через тиждень лікар зробив Дмитрові складну операцію. Нарешті настав день, коли лікар сказав: «Дмитре, можна відкрити очі!». Коли хлопчик відкрив очі, перше, що він побачив – це сонце, добре обличчя матері та руки лікаря... Руки, які повернули йому зір.

Як ви вважаєте, ким став Дмитро? Відомим журналістом?

Зараз Дмитро навчається у Київському медичному університеті. Він хоче стати офтальмологом, щоб допомагати людям, щоб повертати їм зір. Хлопець часто згадує Харків і золоті руки лікаря.

27. Праильно чи ні? True or false?

1. Дмитро народився в місті Харків. ☐

2. Його батько був лікарем. ☐

3. Однокласники любили Дмитра, тому що він був добрим і дуже товариським. ☐

4. Дмитро хотів стати журналістом. ☐

5. Хлопчик важко захворів і втратив зір, коли йому виповнилося 17 років.

6. Лікар сказав, що Дмитрові потрібно робити важку операцію. ☐

7. Лікар порадив поїхати до Харкова в офтальмологічну клініку імені Л.Л. Гіршмана.

8. Дмитро поїхав до Львова. ☐

9. Хлопець мріяв, що незабаром поновить навчання. ☐

10. Через місяць лікар зробив йому складну операцію. ☐

11. Коли хлопчик відкрив очі, він побачив сонце, добре обличчя матері та руки лікаря. ☐

12. Дмитро став видатним журналістом. ☐

13. Він часто пригадує Харків і золоті руки лікаря. ☐

28. Відповідайте на питання до тексту. Answer the questions to the text.

1. Де народився Дмитро?	
2. Що йому подобалося?	
3. Чому в хлопця було багато друзів?	
4. Ким мріяв стати Дмитро?	
5. Що сталося з хлопчиком у 16 років?	
6. Що йому порадив лікар?	
7. У якій клініці Дмитрові зробили операцію?	
8. Що перше він побачив після операції?	
9. Де навчається Дмитро зараз?	
10. З якою метою Дмитро вирішив стати офтальмологом?	
11. Що він часто пригадує? Чому?	

УРОК 5

- ☑ **Вираження часу. Питання КОЛИ?** Denoting time. Question: When?
- ☑ **Позначення календарного часу.** Denoting calendar time.
- ☑ **Позначення часу доби.** Denoting the time of the day.
- ☑ **Лексична тема: «Мій день».** Lexical topic: "My day".

§ 1. ЗГАДАЙТЕ! Let's revise the previous grammar!

1. Читайте діалог. Зверніть увагу на відомі вам способи вираження часу. Read the dialogue. Notice the expressions denoting time that you already know.

Ганна: Адаме, куди ти поїдеш на зимових канікулах? Які в тебе плани?

Адам: О, у мене великі плани! Я поїду в Карпати, взимку там дуже красиво: сонце, багато снігу. Я люблю кататися на лижах. Минулого року я був у Буковелі, мені дуже сподобалось. А куди ти поїдеш, Ганно?

Ганна: На канікулах я поїду додому в Полтаву. Буду гуляти, зустрічатися з друзями. Я їду у вівторок, а ти?

Адам: Я їду в середу до Києва, там у мене багато друзів. У п'ятницю ми разом поїдемо в Карпати. Не хочеш поїхати з нами?

Ганна: Не знаю, мабуть, ні. На мене чекають батьки. А ще в суботу день народження брата. Йому буде 16 років. Я вже купила йому книгу та харківські цукерки. Йому дуже подобаються шоколадні цукерки.

Адам: Передай йому мої вітання. Звісно, тобі треба їхати додому.

Ганна: Дякую. Передам. Доброго тобі відпочинку!

2. Відповідайте на запитання. Answer the questions.

1. Про що говорять Адам і Ганна?
2. Коли Адам їде в Карпати?
3. Ви знаєте, що таке Карпати?
4. Чому Адам їде в Карпати узимку?
5. Де Адам був минулого року?

6. Що Адам робив у Буковелі?
7. Куди поїде на канікули Ганна?
8. Коли вона поїде додому?
9. Коли Адам їде до Києва?
10. Коли Адам з друзями їде в Карпати?
11. Яке свято буде в сім'ї Ганни?
12. Коли день народження брата Ганни?
13. Скільки років буде брату Ганни?
14. Що Ганна купила брату?

3. Читайте речення, шукайте слова та конструкції, що позначають час. Read the sentences, find the words and expressions denoting time.

1. Олена зателефонувала мені вчора ввечері.
2. Чому ти не прийшов на заняття у вівторок?
3. Ми приїхали до Харкова восени.
4. Узимку Адам любить кататися на лижах.
5. Мы були на екскурсії в Полтаві навесні.
6. Улітку всі мої друзі поїдуть додому.
7. Сергій їде з нами завтра до музею?
8. Коли у нас контрольна з хімії, у вівторок чи в п'ятницю?
9. Олег приїде в неділю вдень.

4. Відповідайте на запитання, використовуючи слова для довідок. Answer the questions using the words given below.

Слова для довідок: вчора, сьогодні, завтра, позавчора, післязавтра, вранці, вдень, увечері, вночі, взимку, навесні, влітку, восени.

1. Коли приїхала Анна?
2. Коли в студентів сесія?
3. Коли у студентів канікули?
4. Коли буде іспит із фізики?
5. Коли телефонувала твоя сестра?
6. Коли Алі поїде додому?
7. Коли була практика в лікарні?
8. Коли ми підемо в бібліотеку?
9. Коли ти був у лікаря?
10. Коли ви грали у футбол?

5. Розповідайте про свій розклад занять, використовуючи матеріал для довідок. Tell about your schedule using the words given below.

Матеріал для довідок: у нас, у нашій групі, на першій (другій, третій, четвертій) парі, у понеділок (вівторок, середу, четвер, п'ятницю); лекція, семінар, практичне заняття; з анатомії, з хімії, з української мови.

6. Доповніть діалог. Complete the dialogue.

— _____

- Зазвичай я прокидаюсь о 7 (сьомій) годині.
- _____
- А сьогодні я прокинувся о 10 (десятій) годині, сьогодні неділя.
- Коли ти зазвичай снідаєш?
- _____
- Що ти зазвичай їси на сніданок?
- _____
- А о котрій годині ти снідав сьогодні?
- _____
- У будні ти обідаєш в університеті?
- _____
- А коли ти вечеряєш?
- _____
- _____
- Ми готуємо вечерю разом із моїм другом Андрієм. Я готую м'ясо по-арабськи, а він готує картоплю й салат по-українськи. Завжди дуже смачно! Краще, ніж у ресторані!
- А коли ти зазвичай лягаєш спати?
- _____
- А чому так пізно?
- _____

§ 2. Вираження часу. Denoting time

Питання КОЛИ? Question: When?

Позначення календарного часу. Denoting calendar time.

Яке число?	Коли? (якого числа, якого року)
Сьогодні двадцять п'яте листопада дві тисячі вісімнадцятого року.	Він приїхав двадцять п'ятого листопада дві тисячі вісімнадцятого року.
– у січні, у травні, у серпні – у березні дві тисячі вісімнадцятого року – другого лютого, сімнадцятого червня – друге лютого, сімнадцяте червня – двадцять п'ятого вересня тисяча дев'ятсот четвертого року – десяте березня двотисячного року – у тисяча дев'ятсот вісімдесят сьомому році – у дві тисячі одинадцятому році	– in January, May, August – in March of 2018 – on the 2-nd of February, on the 17-th of June – 2 February, 17 June – on the 25-th of September, 1904 – 10 March, 2000 – in 1987 – in 2011

Під час відповіді на питання коли? для позначення місяця використовується місцевий відмінок (№6): <i>у жовтні, у травні, у січні</i>; для позначення дня тижня – знахідний відмінок (№4) – <i>у вівторок, у п'ятницю</i>. Для позначення року використовуються форми якого року та у якому році: <i>тисяча вісімсот четвертого року</i> та <i>у тисяча вісімсот четвертому році</i>, а для позначення століття – у якому столітті – <i>у двадцять першому столітті</i>. Для позначення числа, місяця й року використовується форма якого числа, якого місяця, якого року: <i>п'ятого лютого тисяча дев'ятсот дев'яностого року</i>.	When answering the question When? We use the Prepositional to denote a month: <i>у жовтні, у травні, у січні</i>; the Accusative to denote a day of the week: <i>у вівторок, у п'ятницю</i>. We use the form <i>Якого року?</i> to denote a year: <i>тисяча вісімсот четвертого року</i> and <i>у тисяча вісімсот четвертому році</i>. We use the form <i>В якому столітті?</i> to denote a century: <i>у двадцять першому столітті</i>. To denote a day, month and year, we use the forms <i>Якого числа? Якого місяця?</i> – <i>п'ятого лютого тисяча дев'ятсот дев'яностого року</i>.
---	---

7. Відповідайте на запитання, використовуючи слова та словосполучення, подані в дужках. Answer the questions using the words in brackets.

1. Коли ти телефонував батькам? (субота)
2. Яке сьогодні число? (03.02, 05.11)
3. Якого числа ви народилися?
4. Яке число було в середу?
5. Коли ви їдете додому? (червень)
6. Коли починається навчальний рік? (вересень)
7. Коли будуть літні канікули? (липень, серпень)
8. Коли ви приїхали в Харків?
9. Коли жив поет Тарас Шевченко? (XIX століття)
10. Коли ви почали вивчати українську мову?

8. Поставте запитання, для яких подані нижче речення є відповідями. Make the questions for the following answers.

Model: *Я народився в березні. Ольга народилась у квітні.*
 – *Коли (в якому місяці) ви народилися?*
 – *Коли народилася Ольга?*

1. – _____ ?
 – Я народився в листопаді.
2. – _____ ?
 – Марія народилася в червні.
3. – _____ ?
 – Я приїхав в Україну в серпні.
4. – _____ ?
 – Іспити будуть у січні.

5. – _____ ?
– Зимові канікули будуть у лютому.
6. – _____ ?
– Літні канікули будуть у липні та серпні.
7. – _____ ?
– Заняття в університеті починаються у вересні.
8. – _____ ?
– Мої батьки приїдуть у травні.

9. Прочитайте речення та зверніть увагу на позначення дати. Read the sentences.
Notice the way of denoting a date.

1. Марина народилася *шістнадцятого серпня тисяча дев'ятсот дев'яносто восьмого року*. 2. Матч Англія – Польща відбувся *десятого червня дві тисячі сімнадцятого року*. 3. Ми прилетіли до Києва *сьомого вересня*. 4. Самір зателефонував мені ввечері *двадцять другого квітня*. 5. Перший космонавт Юрій Гагарін полетів у космос *дванадцятого квітня тисяча дев'ятсот шістдесят першого року*. 6. Моя мама народилася *десятого березня шістдесят восьмого року*. 7. Ольга поїхала додому *двадцять дев'ятого червня*.

Зверніть увагу! Notice the following!

Під час запису дати цифрами в деяких країнах і в Україні також спочатку пишуть число, потім місяць, потім рік: 10.08.2018 – десяте серпня дві тисячі вісімнадцятого року.

Іноді 10.08.2018 – позначає восьме жовтня дві тисячі вісімнадцятого року.

10. Напишіть: а) цифри словами; б) словосполучення цифрами. Write down a) the numbers using words and b) the word combinations using numbers.

а) 1905 рік, у жовтні 1998 року, 25 травня 2000 року, 4-го лютого 1986 року, 11-е червня 2001 року, 1-го січня 2017 року, 1990-й рік, 2017 року, у квітні 1860 року, XIV століття, у XXI столітті;

б) шосте червня тисяча сімсот дев'яносто дев'ятого року, дванадцяте квітня тисяча дев'ятсот шістдесят першого року, двадцять третє вересня дві тисячі сьомого року, восьме грудня тисяча дев'ятсот вісімдесятого року, друге липня тисяча вісімсот п'ятдесят шостого року.

11. Відповідайте на питання. Answer the questions.

1. Яке сьогодні число? 2. Яке число буде в суботу? 3. Якого числа ви приїхали? 4. Якого числа ви народилися? 5. Яке число було в понеділок? 6. Якого числа буде іспит із біології? 7. Якого числа був залік з української мови?

12. Поставте питання, відповідями на які будуть речення. Ask the questions for the following answers.

Model: – Яке сьогодні число? _____ ?

– Сьогодні двадцяте листопада.

1. – _____ ?

- Ми приїхали до Харкова тридцятого серпня.
- 2. – _____ ?
- Адам народився другого травня.
- 3. – _____ ?
- Ми їдемо на екскурсію до Полтави двадцять восьмого квітня.
- 4. – _____ ?
- Залік із хімії був двадцять шостого грудня.
- 5. – _____ ?
- Сесія починається п'ятнадцятого січня.
- 6. – _____ ?
- Учора було одинадцяте лютого.
- 7. – _____ ?
- У суботу буде третє травня.

13. Прочитайте дати й запишіть їх цифрами. Read the dates and write them down using numbers.

1. Двадцять п'яте грудня тисяча дев'ятсот сорок восьмого року.
_____.
2. Дев'яте квітня тисяча дев'ятсот шістдесят сьомого року.
_____.
3. Вісімнадцяте червня тисяча вісімсот сімдесят дев'ятого року.
_____.
4. Тридцять перше травня дві тисячі другого року. _____.
5. Дванадцяте жовтня дві тисячі одинадцятого року. _____.

14. Складіть діалоги за зразком. Make up dialogues according to the model.

Model:

- Коли Андрій приїхав навчатися в університеті?
- У дві тисячі сімнадцятому році.
- Він приїхав у вересні?
- Ні, він приїхав у червні, подав документи, пройшов співбесіду та чекав на результати.
- А коли були результати?
- Результати були першого серпня.
- У серпні він був у Харкові?
- Так, другого серпня приїхали його батьки. Вони знайшли для нього квартиру.
- Квартиру? Він не мешкає в гуртожитку?
- Ні, він винаймає квартиру біля метро «Ботанічний сад».
- А ти також вступив дві тисячі сімнадцятого року?

§ 3. Позначення часу доби

Denoting the time of the day.

Щоб дізнатися час доби, треба поставити запитання: **Котра година? О котрій годині? (Коли)?**

If you want to find out the time of the day, you should ask: *Котра година? О котрій годині? (When)?*

15. а) Вивчіть таблицю позначення часу доби (курсивом наведено розмовні варіанти). Learn the table for denoting the time of the day (*informal variants are given in italics*).

Котра година?	О котрій годині? (коли?)
10 (десята) година ранку	О 10 (десятій) годині ранку
3 (третя) година дня	О 3 (третій) годині дня
6 (шоста) година вечора	О 6 (шостій) годині вечора
1 (перша) година ночі	О 1 (першій) годині ночі
Друга година тридцять хвилин (<i>пів на третю</i>) (2. ³⁰)	О 2 (другій) годині 30 (тридцять) хвилин (<i>о пів на третю</i>)
Сьома година п'ятнадцять хвилин (<i>чверть на восьму, чверть по сьомій</i>)	О сьомій годині п'ятнадцять хвилин (<i>о чверть на восьму, о чверть по сьомій</i>)
П'ята година сорок п'ять хвилин (<i>за чверть шоста, чверть до шостої</i>)	О п'ятій годині сорок п'ять хвилин (<i>за чверть до шостої, за п'ятнадцять до шостої</i>)
Третя година десять хвилин (<i>десять хвилин на четверту, десять хвилин по третій</i>)	О третій годині десять хвилин (<i>о десять на четверту, о десять по третій</i>)
Сьома година двадцять хвилин (<i>двадцять хвилин на восьму, двадцять хвилин по сьомій</i>)	О сьомій годині двадцять хвилин (<i>о двадцять на восьму, о двадцять по сьомій</i>)
Одинадцята година сорок хвилин (<i>за двадцять дванадцята</i>)	Об одинадцятій годині сорок хвилин (<i>за двадцять до дванадцятої</i>)
Дванадцята година (<i>дванадцята</i>)	О дванадцятій

Полудень, північ	Опівдні, опівночі
Ранок	Вранці (уранці)
День	Вдень (удень)
Вечір	Ввечері (увечері)
Ніч	Вночі (уночі)

б) за допомогою таблиці запишіть час. Write down the time using the table.

17.15, 21.40, 3.05, 16.50, 22.20, 2.00, 0.30, 19.25, 6.55, 12.45, 23.35.

16. а) Відповідайте на питання. Answer the questions.

1. Коли починаються заняття в університеті? 2. О котрій годині приходить потяг? 3. О котрій ти зайдеш до мене? 4. Коли відчиняється бібліотека? 5. Котра година? 6. Ви вчора пізно повернулись? 7. Перша пара починається о 13.40?

б) Складіть діалоги, використовуючи конструкції, що позначають час доби. Make up dialogues using the words denoting a time of the day.

17. Прочитайте текст й дайте відповіді на питання. Read the text, answer the questions.

Субота

Сьогодні субота. Вихідний день. Сьогодні можна не прокидатися о 6.30 (о шостій тридцять), а прокинутися, наприклад, о 10 (десятій) годині. Я прокинувся о 9.30 (о дев'ятій тридцять). Мій сусід по кімнаті Самір ще спав. Я тихо встав, умився, пішов на кухню. Там був тільки Сергій із десятої кімнати. Зазвичай на кухні вранці багато людей.

Я приготував сніданок, 10.30 (о десятій тридцять). Разом із Сергієм об 11 (одиннадцятій) годині ми поїхали до магазину. Я купив продукти. Ми повернулися до гуртожитку о 12.30 (дванадцятій тридцять).

поснідав о
(об
купив
(о

О 1 (о першій) годині я зателефонував другові. Він живе в іншому гуртожитку. Ми домовилися зустрітись біля університету о 13.45 (о тринадцятій сорок п'ять).

Ми гуляли в парку, о 3 (о третій) годині зайшли в кав'ярню пообідати. Потім пішли в кіно. Сеанс починався о 17.30 (о сімнадцятій тридцять). Ми подивилися цікавий фільм. Він закінчився о 19.30 (о пів на восьму).

Мені вже треба було їхати додому, я домовився поговорити з батьками через скайп о 9 (о дев'ятій) годині.

Ми говорили годину. О 10 (о десятій) я приготував собі чай і бутерброди. Саміра ще не було. Він повернувся тільки о пів на дванадцятупісля прогулянки з друзями.

О 12 (о дванадцятій) ми лягли спати.

Питання. Questions.

1. Який сьогодні день?
2. Суботаробочий день?
3. Коли зазвичай прокидається герой оповідання?
4. О котрій годині він прокинувся у суботу?
5. Коли він поснідав?
6. Чи багато було людей на кухні в суботу вранці?
7. О котрій годині студенти поїхали до магазину?
8. Коли вони повернулися?
9. Коли студент зателефонував другові?
10. Коли вони домовились зустрітись?
11. О котрій годині друзі зайшли в кафе пообідати?
12. Вони ходили до театру?
13. О котрій годині починався сеанс?
14. Коли закінчився фільм?
15. О котрій годині студент домовився поговорити з батьками у скайпі?
16. Коли він приготував чай?
17. О котрій годині повернувся Самір?
18. Чому Самір повернувся пізно?
19. Коли студенти лягли спати?

18. Напишіть розповідь про те, як пройшла ваша субота. Compose a story about your Saturday.

§ 4. Позначення часу (через, за, після, до, перед)

Denoting time (in, after, before)

Відношення передування та слідування виражаються за допомогою конструкцій із прийменниками **через + З.в., після + Р.в., до + Р.в., перед + О.в.**

– *через два дні, через рік, через хвилину* (зі словами – назвами відрізків часу)
– *після обіду, до екзамену, після канікул* (зі словами, що позначають події, процеси)

Прийменник **до** виражає загальне значення передування, прийменник **перед** позначає безпосередню часову близькість.

До іспитів треба скласти всі заліки. Перед іспитом викладач попросив студентів вимкнути мобільні телефони.

Relationships of precedence and consequence are expressed by constructions with the prepositions **через + Accusative, після + Genitive, до + Genitive, перед + Instrumental.**

- *in (after) two days, in a year, in a minute* (with the words meaning intervals of time)

- *after dinner, before the exam, after the vacation* (with words denoting events or processes)

The preposition **до** expresses a general meaning of precedence, the preposition **перед** is used to denote an immediate temporal proximity.

You must pass all tests before the exams. Before the exam, the teacher

asked the students to turn off their cell phones.

Позначення часу (на початку, в середині, наприкінці, під час + Р. в.)

Denoting time (at the beginning, in the middle, at the end, during)

– вираження значення часу конструкціями

**На початку
у середині + Р.в.
наприкінці
під час + О. в.
через + З. в.**

- на початку року, у середині літа, наприкінці тижня, під час уроку
- у дитинстві, у молодості
- у минулому, у теперішній час, у майбутньому
- з восьмої до шістнадцятої
- що п'ятниці, по четвергах
- перед заняттям
- перед обаченням
- через годину

– Denoting time by the structures

**На початку
у середині + Р.в.
наприкінці
під час + О. в.
через + З. в.**

- at the beginning of the year, in the middle of summer, at the end of the week, during the lesson*
- in childhood, in youth*
- in the past, in the present, in the future*
- from eight a.m. to four p.m.*
- on Fridays, on Thursdays*
- before the lesson*
- before the date*
- in an hour*

19. Прочитайте речення й зверніть увагу на вираження значення слідування та передування. Read the sentences. Notice the way of expressing precedence and consequence.

1. Мы можемо поговорити до заняття.
2. Давай підемо в кав'ярню після занять.
3. Оля дуже хвилювалась перед концертом.
4. До суботи мені треба закінчити реферат.
5. Зателефонуй мені перед поверненням з Києва.
6. Треба мити руки перед їжею.

20. Складіть речення, антонімічні поданим нижче. Make up sentences antonymous to those below.

Model: Андрій прийшов після початку заняття.
Андрій прийшов перед початком заняття.

1. Батько читає газети до сніданку.
2. Ми дивилися новини після вечері.
3. Я не бачив його після екзамену.
4. Ти повинен пити ліки до обіду.
5. Друзі гуляли в парку після концерту.
6. Подруги зустрілися перед від'їздом.
7. У минулому він був лікарем-хірургом.

21. Складіть діалоги за зразком. Make up dialogues according to the model.

Model:

- Ти телефонував Сергію до екзамену?
– Ні, до екзамену я був дуже зайнятий, я зателефонував йому після екзамену.

1. – Ти бачив Олю до заняття?
– _____?
2. – Андрій приїхав після концерту?
– _____?
3. – Ви пили чай після вечері?
– _____?
4. – Олена телефонувала тобі до від'їзду?
– _____?

22. Відповідайте на питання, використовуючи конструкції на початку заняття, в середині заняття, наприкінці заняття. Answer the questions using the structures: *at the beginning of the lesson, in the middle of the lesson and at the end of the lesson.*

1. Ви читали текст на занятті?
2. Коли викладач перевіряв домашнє завдання?
3. Коли студенти писали самостійну роботу?
4. Коли викладач пояснював нову граматику?
5. Коли студенти виконували вправи?

23. Складіть діалоги за зразком, використовуючи слова для довідок. Make up dialogues according to the model and using the words given below.

Model: – Ходімо в кафе?
– Добре, підемо за півгодини.

Слова для довідок: за годину, за тиждень, за два роки, за сорок хвилин, за півгодини.

1. – Зателефонуй, будь ласка, Андрію.
– _____?
2. – Підемо погуляємо?
– _____?
3. – Коли приїдуть твої батьки?
– _____?
4. – Коли Віктор закінчить університет?
– _____?
5. – Коли починається фільм?
– _____?
6. – Коли закінчуються лекції?
– _____?

24. Закінчіть речення. Complete the sentences.

Model: – Я працюю з _____ до _____. (10, ранок, 4).
– Я працюю з десятої години ранку до четвертої.

1. Студенти навчаються з _____ до _____.	8, ранок, 3, день
2. Магазин працює з _____ до _____.	10, ранок, 7, вечір
3. Метро працює з _____ до _____.	6, ранок, 1, ніч
4. Читальний зал відкритий з _____ до _____.	9, ранок, 9, вечір
5. Лікар приймає з _____ до _____.	10, ранок, 4, день
6. Ми гуляли в парку з _____ до _____.	4, день, 10, вечір
7. Перерва в деканаті з _____ до _____.	1, день, 2, день

25. Складіть діалоги. Дізнайтеся, коли працює магазин, коли приймає паспортист, когда працює бібліотека, коли буде декан. Make up dialogues. Find out the working hours of a shop and a passport office, when a library is open, when the dean will come to his office.

26. Прочитайте діалог. Зверніть увагу на виділені конструкції. Як ви думаєте, що вони позначають? Read the dialogue. Notice the underlined structures. What do they mean?

- Привіт, Сашко!
- Адаме, привіт, як справи?
- Дякую, все добре, навчаюся.
- Навчаєшся цілий тиждень, а коли відпочиваєш?
- Відпочиваю вечорами. Ми з друзями гуляємо. Щонеділі ходимо в басейн.
- Дійсно? Я теж ходжу в басейн щонеділі. О котрій годині ви ходите?
- З другої до третьої години дня.
- Зрозуміло, чому ми не зустрічаємось. Я ходжу зранку, з дев'ятої до десятої.
- А у футбол ти граєш?
- Так, по вівторках ми граємо з друзями у футбол. Приходьте у вівторок на стадіон.
- О котрій годині?
- О шостій вечора. Ми зазвичай граємо з шостої до восьмої.
- Прийду з друзями. До зустрічі.
- Бувай, до зустрічі.

27. Замініть виділені конструкції синонімічними. Replace the structures in bold by the synonymous ones.

Model:

кожної суботи = щосуботи

1. Заняття з української мови в нас **кожен вівторок і четвер.**

2. Марина ходить гуляти з собакою **кожного ранку і вечора**.
3. Перед екзаменом він працював **кожну ніч**.
4. Ми ходимо у басейн **кожну середу і суботу**.
5. Я телефоную батькам **кожної неділі**.
6. **Кожну п'ятницю** подруги ходять у театр.
7. Мій сусід робить зарядку **кожного ранку**.

28. Напишіть, як проходить ваш тиждень. Write down how you usually spend your week.

§ 5

МОВЛЕННЄВА ПРАКТИКА. Speech practice.

29. Прочитайте й запам'ятайте нові слова. Read and memorize the new words.

академія	academy
отримувати / отримати диплом	get a diploma
капітан	captain
плавати	swim
рейс	sailing
боятися	fear / be afraid
хвилюватися	worried
усім світом	around the world
наречена	bride
телеграма	telegram
трапилосьь найнеприємніше	most unpleasant happened
майже	almost
рівно, точно	exactly
вагон	coach
жахливий	terrible
Жах!	Horribly!
симпатичний	pretty
подобатися / сподобатися	like
смішний	funny
сміх	laughter
сміятися	laugh
щойно	just now
одружуватися / одружитися	marry
дружина	wife
падати / впасти	fall
сподіватися	hope
з того часу	since

30. Прочитайте текст. Read the text.

Новорічна історія

2018 рік, Одеса, і я курсант п'ятого курсу Морської академії. За 2 місяці я отримаю диплом і буду капітаном. Плаватиму далеко-далеко по всьому світі. Але цього я не боявся.

Я хвилювався, що в мене немає коханої дівчини чи дружини, яка буде чекати на мене вдома після рейсу.

А в мого друга Володі була наречена. Вона навчалася в іншому місті на медичному факультеті.

І ось на Новий рік Володі зателефонувала його наречена Зоя і сказала, що їде на південь до бабусі, але потяг буде стояти в Одесі близько години.

Але тут трапилося найнеприємніше: Володя захворів. Температура майже 40 градусів, встати не може. Що робити? Я вирішив допомогти другові. Раніше я ніколи не бачив Зою. Володя розповів мені, яка вона, але не дуже точно. І фото не було. «Головне, – сказав Володя, – Зоя дуже гарна дівчина».

І ось я стою на вокзалі біля вагона № 5 і уважно дивлюся на кожну дівчину, яка виходить із вагона. Нарешті я побачив дуже симпатичну дівчину. Вона! Я спитав: «Ви Зоя?» – «Так», – відповіла вона. Я пояснив ситуацію, подарував їй квіти й почав розповідати смішні новорічні історії, а сам розумію, що наречена друга подобається мені все більше й більше. Жах!

Минула година, Зоя поїхала далі до бабусі.

З вокзалу я повернувся до гуртожитку. Настрій – жахливий! Коли я підійшов до дверей кімнати, де жили ми з Володею, я почув сміх. Сміялася жінка. «Цікаво, – подумав я. – Його наречена щойно поїхала, а в нього вже інша дівчина сидить у кімнаті!»

Я відчинив двері й побачив поруч із Володею симпатичну дівчину. «Ігор, – сказав Володя, – познайомся, це моя Зоя. Ви з нею не зустрілися на вокзалі, і вона приїхала ненадовго до мене в гуртожиток. До бабусі поїде ввечері. Привітай нас, ми вирішили влітку одружитися!»

Я від здивування ледь не впав! А кого я зустрів і провів на південь?! І, головне, як мені знайти цю дівчину?

Я не буду розповідати, як я шукав її, як шукав її у соцмережах, чекав і сподівався. Скажу тільки, що я й Володя одружилися влітку 2019 року. Наших дружин звать Зоями.

31. Перекажіть текст. Retell the text.

32. Прочитайте текст. Read the text.

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Левченко Максим Сергійович, народився 25 квітня 2001 року в м. Харків.

З вересня 2008 р. по червень 2012 року навчався в початковій школі № 176 м. Харкова.

У 2012 р. вступив до харківської гімназії № 45, де навчався у класі природничо-біологічного напрямку.

Протягом навчання в гімназії брав участь у міських і всеукраїнських олімпіадах із математики, хімії, біології. У 2015-2016 і 2016-2017 навчальних роках посів перше місце на всеукраїнській олімпіаді з біології. У 2017-2018 навчальному році став призером Малої академії наук за роботу з біології.

У 2019 році закінчив навчання в гімназії – отримав атестат з відзнакою та золоту медаль.

Зовнішнє незалежне оцінювання писав із математики, біології та української мови. Отримав високі бали, зокрема 200 балів із біології.

Займаюсь спортом, член збірної команди України з волейболу, брав участь у міжнародних змаганнях у 2016-2019 р.р.

Захоплююсь фотографією, брав участь у виставках фоторобіт на спортивну тематику.

Дата

Підпис

33. Дайте відповіді на запитання. Answer the questions.

1. Коли і де народився Максим?
2. Коли Максим навчався в початковій школі?
3. Коли Максим вступив до гімназії?
4. У класі якого напрямку навчався Максим?
5. В яких олімпіадах брав участь Максим?
6. Коли він посів перше місце на олімпіаді з біології?
7. Коли і з яким результатом Максим закінчив гімназію?
8. Які бали Максим отримав за зовнішнє незалежне оцінювання?
9. Яким видом спорту займається Максим?
10. Чим захоплюється хлопець?

Завдання 34. Запитайте ваших однокурсників про їхнє життя. Ask your classmates about their life.

1. Коли і де Ви народилися?
2. В якому році пішли до школи? В якому році закінчили середню школу?
3. Коли вступили до університету?
4. На якому факультеті Ви навчаєтесь?
5. Яка спеціальність у Вас буде після закінчення?
6. Який Ваш сімейний стан?
7. Чи є у Вас досвід роботи?

Завдання 35. Порівняйте ваші анкетні дані з даними вашого однокласника.

Поставте питання. Заповніть анкету. Compare your data with your classmate's information. Ask questions. Fill the form.

1.Дата народження	Я народився (-лась)	Він (вона) ...
-------------------	---------------------	----------------

	у ...	
2.Вік		
3.Національність		
4.Громадянство		
5.Освіта		
6.Статус	Я студент ...	Він (вона) ...
7.Сімейний стан		
8.Досвід роботи		

Завдання 36. Складіть діалоги до таких ситуацій. Make dialogues to these situations.

1. Ви стали студентом першого курсу і знайомитеся з одногрупником (одногрупницею). Дізнайтеся про нього (про неї) якомога більше.
2. Ваша подруга одружується і хоче познайомити вас зі своїм майбутнім чоловіком. Для вас це повна несподіванка. Звичайно, Ви хочете дізнатися, як можна більше про нареченого Вашої подруги.

УРОК 6

- ☒ **Вираження ознаки предметів, осіб і явищ у формі множини (частина 1).** Expression of the attribute of objects, persons and phenomena in the Plural (Part 1).
- ☒ **Відмінювання прикметників, присвійних та вказівних займенників у родовому, давальному та знахідному відмінках множини.** Conjugation of adjectives, possessive and pointing pronouns in Genetive, Dative and Local Plural .
- ☒ **Комунікативна тема «Медичне обслуговування».** Communication theme "Health Service".

§1. РОДОВИЙ ВІДМІНОК. The Genitive case

ПРИГАДАЙТЕ! Let's revise the previous grammar!

У (В) + <sup>КОГО?
ЧОГО?</sup> (Р.в. (№2, Gen.) + НЕМАЄ <sup>КОГО?
ЧОГО?</sup> (Р.в. (№2, Gen.)
 ^{ДЕ?} (М. в.(№6, Loc.)

В Ігоря немає своєї окремої кімнати.

В Олені немає такої великої валізи.

У вашому тесті немає останнього завдання.

1. Відповідайте на запитання. Answer the questions.

Модель: – У Сашка є українсько-англійський словник?
 – У нього є, а в мене **немає** українсько-англійського словника.
 – Попросімо в Сашка!

1. У Кирила є новий підручник?
2. У Дмитра є тепле пальто?
3. У Сергія Івановича є остання презентація?
4. У Марії є синя сукня?
5. В Оксани є маленька валіза?
6. У цьому реченні є нові слова?

2. Дайте відповіді на запитання за моделлю. Answer the questions according to the model.

Модель: – Перепрошую! У вас немає червоної ручки?
 – Нажаль, у мене немає, але в Антона є червона ручка.

1. Перепрошую! У вас немає зайвого зеленого олівця?
2. Перепрошую! У вас немає італійської піци?
3. Перепрошую! Тут немає нашого лікаря-кардіолога?
4. Доброго дня! Це готель «Місто»? У вас немає вільної кімнати?
5. Доброго вечора! Це кафе «Львівська майстерня»? У вас немає вільного столика зараз?
6. Вітаю! Це салон «Стильна зачіска»? У вас немає вільного місця сьогодні?

3. Відповідайте на запитання за зразком, використовуючи інформацію в дужках. Answer the questions according to the model using the information in brackets.

Модель: – Адаме, ти не пам’ятаєш, скільки студентів було в лікарні? (8)
 – Так, пам’ятаю, там було вісім студентів.

1. Кирило, ти не пам’ятаєш, скільки лікарів було на зустрічі? (небагато)
2. Дмитре, ти не пам’ятаєш, скільки музеїв було в центрі міста? (декілька)
3. Перепрошую! Сергію Івановичу, Ви не пам’ятаєте, скільки тем я маю відпрацювати? (3)
4. Сальмо, ти не пам’ятаєш, скільки морів в Україні? (2)
5. Оксано, ти не знаєш скільки лікарень є в Ізраїлі? (дуже багато)
6. Перепрошую! Ольго Сергіївно, Ви не скажете скільки завдань іще ми маємо виконати? (5)

УВАГА! Attention!

У кого Є / НЕМАЄ ...	РОДОВИЙ ВІДМІНОК (Genitive case) +	<u>У нових пацієнтів</u> немає серйозних симптомів.
ДО / ВІД кого ІТИ З / ІЗ / ЗІ чого ЇХАТИ		Сьогодні мої батьки <u>поїдуть до</u> наших близьких родичів. Учора мої брати <u>приїхали від</u> своїх старих друзів. Ці іноземні студенти <u>приїхали з</u> далеких східних країн.
БАГАТО / МАЛО / ДЕ-КІЛЬКА		Зранку у ваших пацієнтів з’явилося <u>багато</u> нових симптомів.

ХТОСЬ / ОДИН ІЗ / БІЛЬШІСТЬ кого / чого	Дуже добре! У наших пацієнтів залишилися <u>мало</u> старих симптомів. <u>Декількох</u> кваліфікованих медсестер запросили на стажування до закордонних лікарень. <u>Хтось із</u> студентів-практикантів, підійдіть до головного лікаря. Наш кардіолог – <u>один із</u> найкращих лікарів у місті. <u>Більшість</u> найкращих фахівців переїхали до столиці.
---	---

УВАГА! Attention!

НДВ Imperfective		ДВ Perfective	
з'являтися + в/у кого? Р.в. (gen.)		з'явитися + в/у кого? Р.в. (gen.)	
Я з'являюся	Ми з'являємося	Я з'явлюся	Ми з'явимося
Ти з'являєшся	Ви з'являєтеся	Ти з'явишся	Ви з'явитесь
Він, вона з'являється	Вони з'являються	Він, вона з'явиться	Вони з'являться
З'являвся, з'являлася, з'являлися		З'явився, з'явилася, з'явилися	
З'являйся! З'являйтеся! З'являймося!		З'явся! З'явіться! З'явімося!	

НДВ Imperfective			ДВ Perfective		
боліти + в/у кого? що? Р.в. (gen.)			заболіти + в/у кого? що? Р.в. (gen.)		
Він	болить	болів	Він	заболить	заболів
Вона		боліла	Вона		заболіла
Воно		боліло	Воно		заболіло
Вони	болять	боліли	Вони	заболять	заболіли

НДВ Imperfective		ДВ Perfective	
звертатися + до кого? до чого? Р.в. (gen.)		звернутися + до кого? до чого? Р.в. (gen.)	
Я звертаюся	Ми звертаємося	Я звернуся	Ми звернемося
Ти звертаєшся	Ви звертаєтесь	Ти звернешся	Ви звернетесь
Він, вона звертається	Вони звертаються	Він, вона звернеться	Вони звернуться
Звертався, зверталася, зверталися		Звернувся, вернулася, звернулися	
Звертайся! Звертайтеся! Звертаймося!		Звернися! Зверніться! Звернімося!	

4. Читайте парами. Read in pairs.

– У моїх дітей болить голова і підвищена температура. – Треба звернутися до кращого з лікарів-педіатрів. – У тебе немає номера телефону вашого сімейного лікаря? – Так, я надішлю тобі в месенджері.	– My children have a headache and fever. – It is necessary to see the best pediatrician. – Don't you have your family doctor's phone number? – Yes, I'll send it to you in the messenger.
---	--

– Ігорю, звідки ти повернувся вчора? – Минулого тижня я поїхав до своїх близьких друзів, а вчора повернувся від них.	– Igor, where from did you come back yesterday? – Last week I went to my close friends, and yesterday I returned from them.
---	--

– Звідки приїхали іноземні студенти цієї нової групи? – Вони приїхали з далеких східних країн. – Яких саме? – З Йорданії, Ірану, Ізраїлю й навіть із Китаю.	– Where did the foreign students of this new group come from? – They came from far eastern countries. – Which ones? – From Jordan, Iran, Israel and even China.
--	--

– Доброго дня, лікарю! – Доброго дня! У вас іще болять очі? – Очі вже ні, але тепер заболіли вуха та голова. – Хм. У вас з'явилося багато нових симптомів!	- Good afternoon, doctor! - Good afternoon! Do you still have sore eyes? - Sore eyes are gone, but now I have sore ears and headache. - Hmm. You have many new symptoms!
---	---

**Прикметники, присвійні та вказівні займенники
в родовому відмінку множини**

Adjectives, possessive and pointing pronouns in the Genitive case of plural

Рід (Gender)	Відмінок (Case)				Закінчення (Endings)
	Н. в. (Nom.) №1 Які?		Р. в. (Gen.) №2 Яких?		
Чоловічий (m.)	нові симптоми хороші друзі ці лікарі ті викладачі		нових симптомів хороших друзів цих лікарів тих викладачів		- ИХ - ІХ - ІХ
	мої, твої, наші, ваші	діти	моїх, твоїх, наших, ваших	дітей	
Середній	Які?		Яких?		

(n.)	здорові́ серця ці́ вікна ті́ речення		здорових́ сердець цих́ вікон тих́ речень	
	мої́, твої́, наші́, ваші́	очі	мої́х, твої́х, наших́, ваших́	очей
Жіночий (f.)	Які?		Яких?	
	нові́ студентки хороші́ подруги літні́ жінки ці́ медсестри ті́ дівчата		нових́ студенток хороших́ подруг літніх́ жінок цих́ медсестер тих́ дівчат	
	мої́, твої́, наші́, ваші́	колежа- нки	мої́х, твої́х, наших́, ваших́	колежанок

5. Напишіть закінчення слів, використовуючи таблицю. Write the words' endings using the table given above.

- У люд_____ похил_____ віку часто болить голова.
- У цих стар_____ жін_____ головний біль.
- У тих стар_____ чоловік_____ болить серце.
- У моїх маленьк_____ син_____ висока температура.
- У нов_____ пацієнт_____ нашого відділення відразу декілька серйозн_____ симптом_____ : болить горло і живіт, болять вуха й очі.
- До ваш_____ діт_____ прийде один із найкращ_____ фахівц_____ у місті.

6. Говоріть! Let's speak!

А) Подивіться на малюнки і скажіть: що у кого болить? які симптоми? які хвороби? Look at the pictures and say: what hurts? what symptoms? what diseases?

Слова для довідок:

У (кого?) Ген. с.	болить	голова, горло, шия, рука, нога, живіт, серце, печінка
	болять	очі, зуби, вуха, ноги, руки
		головний біль, висока температура, сильний нежить; грип, застуда

Б) Складіть до малюнків подібні діалоги. Make similar dialogues to the pictures.

- Доброго дня!
- Доброго дня, лікарю!
- **У МЕНЕ** головний біль. **У МОЇХ СЕСТЕР** також болить голова. **У МОЇХ ДРУЗІВ** висока температура. Це вірус?
- У вас усіх декілька однакових симптомів. У кого із вас вони з'явилися раніше?
- Температура і головний біль раніше з'явилися в Олени, потім у мене й у Андрія.

7. А) Читайте парами. Read in pairs.

Співвіднесіть діалоги з малюнками. Match the following dialogues with the pictures.

Що болить? Які симптоми?

- I.
- Що болить у ваших дітей?
 - У них боліли зуби, а тепер іще й голова та вуха.
 - Хм... З'явилося декілька нових серйозних симптомів.

A.

- II.
- Що зазвичай болить у старих жінок?
 - У них болить серце, а також болять ноги та руки.
 - Зрозуміло. Відразу декілька серйозних симптомів.

Б.

III.	– Доброго дня, колеги! У кого з наших пацієнтів з'явилися нові симптоми? – У нових хворих із палати №6 уже немає високої температури, але з'явилося декілька нових симптомів: сухий кашель, сильний нежить і головний біль.	В.
------	--	---

Б) Доповніть діалоги. Complete the dialogues.

– Ало! Богдане Володимировичу! Доброго ранку! – Доброго ранку! Що _____ у ваших дітей? – У _____ болів живіт, а тепер ще й голова болить. – У них з'явилося декілька _____! Краще терміново приїхати до нашої лікарні на обстеження.	– Доброго дня, шановні студенти! Чи знаєте ви, що зазвичай болить у більшості людей похилого віку? – Так. У більшості людей похилого _____ віку _____. – У кого раніше з'являються ці симптоми: у старих чоловіків чи жінок? – _____. _____. _____.	– Доброго вечора, колеги! У кого з наших пацієнтів не з'явилося нових симптомів? – _____. _____. – Це добре! А хто із нашого відділення відчуває гірше? – _____. _____.
↑	↑	↑

В) Складайте подібні діалоги, використовуючи опорні слова. Make your own dialogues using the key words.

--

маленькі сини	молоді люди	нові пацієнти
маленькі дочки	молоді жінки	старі пацієнти
	молоді чоловіки	

§2. ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК (№3). The Dative case (№3).

ПРИГАДАЙТЕ! Memorize!

розказувати / розказати писати / написати телефонувати / зателефонувати подобатися / сподобатися	кому?	+ Давальний відмінок (Dative case)
---	--------------	--

Олена не може розказувати всі секрети своїй подрузі.

Не забудь написати повідомлення нашому викладачеві.

Нашому старостія зателефоную ввечері.

Тій дівчині сподобалися нові фільми.

8. Відповідайте на запитання, використовуючи слова, що подано під малюнками. Answer the questions, using the words given under the pictures.

		
1. Бабуся	2. Друзі	3. Батьки
		
4. Сімейний лікар	5. Куратор Антон Степанович	6. Подруги

1. Необхідно сплатити за навчання, але у вас немає грошей. Кому ви зателефонуєте?

2. Хтось із ваших дітей захворів. Кому ви зазвичай телефонуєте?

3. Микола хоче пограти у футбол. Кому зазвичай він пише меседжі?

4. Хтось із групи захворів. Кому староста напише повідомлення?

5. Ваша сестра закохалася. Кому вона розкаже про своє кохання?

6. Валентина купила нову брендову спідницю. Кому вона зазвичай розкаже про нові покупки?

9. Доповніть діалоги за моделлю. Complete the dialogues according to the model.

- Мені подобається, коли на вулиці сніг.
- Мені це також дуже подобається.
- А мені не сподобалося. Я люблю сонце.

1. – Йому подобається балет.

– _____
– _____

4. – Їй подобається наукова література.

– _____
– _____

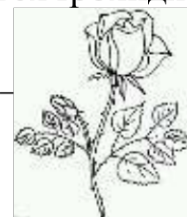
2. – Я знаю, що вам подобаються торти.

– _____
– _____

5. Нам подобаються троянди.

– _____
– _____

3. Здається, тобі подобається новий телефон.

Він стильний і зручний.

– _____
– _____

6. Сподіваюся, їм сподобаються шоколадні цукерки.

– _____
– _____

УВАГА! Attention!

Давальний відмінок (кому?) + – **МЕНІ** погано / недобре / зле; добре / краще.

– ВАМ треба (необхідно / потрібно) звернутися до фахівців.				
УВАГА! Attention!				
НДВ Imperfective		ДВ Perfective		
радити + Д.в. у?		порадити + Д.в. (dat.) кому?		
Я раджу	Ми радимо	Я пораджу	Ми порадимо	
Ти радиш	Ви радите	Ти порадиш	Ви порадите	
Він, вона радить	Вони радять	Він, вона порадить	Вони порадять	
Радив, радила, радили		Порадив, порадила, порадили		
Радь! Радьте! Радьмо!		Порадь! Порадьте! Порадьмо!		
10. Читайте парами. Read in pairs.				
– Олеже, куди ти їдеш? – У посольство. – Навіщо? – Мені треба відкрити візу. Я хочу поїхати на екскурсію до Великобританії.			– Oleg, where are you going? – To the embassy. – Why? – I need to open a visa. I want to go on a field trip to the Great Britain.	
– Мені не дуже добре. – Як прикро! Тобі треба звернутися до лікаря! – Так. Думаю, мені потрібно піти до гастроентеролога.			– I don't feel good. – It's so sad! You should visit a doctor! – Yes, I think that I should go to a gastroenterologist.	
Прикметники, присвійні та вказівні займенники у давальному відмінку множини The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Dative case of plural				
Рід (Gender)	Відмінок (Case)			Закінчення (Endings)
	Н. в. (Nom.) №1 Які?		Д. в. (Dat.) №3 Яким?	
Чоловічий (m.)	нові симптоми хороші друзі ці лікарі ті викладачі		новим симптомам хорошим друзям цим лікарям тим викладачам	- ИМ - ІМ - ЇМ
	мої, твої, наші, ваші	діти	моїм, твоїм, нашим, вашим	
Середній	Які?		Яким?	

(n.)	здорові́ серця ці́ вікна ті́ речення		здоровим серцям цим вікнам тим реченням	
	мої́, твої́, наші́, ваші́	очі	мої́м, твої́м, на- шим, вашим	очам
Жіночий (f.)	Які?		Яким?	
	нові́ студентки хороші́ подруги літні́ жінки ці́ медсестри ті́ дівчата		новим студенткам хорошим подругам літнім жінкам цим медсестрам тим дівчатам	
	мої́, твої́, наші́, ваші́	колежа- нки	мої́м, твої́м, на- шим, вашим	колежанкам

11. Напишіть закінчення слів, використовуючи таблицю. Write the endings of the words using the table.

- Його маленьк _____ діт _____ недобре. Їм треба звернутися до педіатра.
- Їхнім молодш _____ син _____ погано. _____ треба звернутися до отоларинголога.
- Тим молод _____ жінк _____ недобре. _____ треба звернутися до офтальмолога.
- Нашим давн _____ знайом _____ похилого віку зле. _____ треба звернутися до терапевта.
- Її маленьк _____ дочк _____ недобре. _____ треба звернутися до хірурга.
- Цим стар _____ жінк _____ погано. _____ треба звернутися до гастроентеролога.
- Подивіться! Тим стар _____ чоловік _____ зле! _____ треба звернутися до кардіолога.

12. Підкресліть зайве слово. Underline the odd word.

- 1) Кардіолог, економіст, хірург, травматолог, терапевт, офтальмолог.
- 2) Серце, рука, голова, ручка, очі, зуби, вухо.
- 3) Температура, біль, кашель, нежить, поганий апетит, відпочинок

13. Скажіть, який лікар що лікує. Поєднайте слова правого та лівого стовпчиків таблиці. Tell: what physician treats what. Connect the words on the right and left sides of the table.

Model: У ваших батьків болить серце?
Вашим батькам треба звернутися до фахівців-кардіологів.

ваші діти наші маленькі сини їхні маленькі дочки	зуби серце очі	кардіолог офтальмолог травматолог
--	----------------------	---

наші давні знайомі літні жінки старі чоловіки молоді жінки молоді чоловіки	переломи застида шлунок горло дитячі хвороби	отоларинголог гастроентеролог терапевт стоматолог педіатр
--	--	---

14. Доповніть діалоги. Complete the dialogues.

1)

- У них _____, сильний _____ та висока _____.
– Може, це грип. **Цим молодим чоловікам треба звернутися до терапевта.**

- 2) – У моїх маленьких дочок дуже болить _____ праворуч.
– **Вашим маленьким дочкам треба звернутися до стоматолога.**

3)

- Як почуваються ваші маленькі сини?
– Їм не дуже добре! У них болять _____.
– **Вашим маленьким синам треба звернутися до отоларинголога.**

4)

- Що трапилося?
– Подивіться! Цим літнім чоловікам погано! У них болить _____!
– **Цим літнім чоловікам треба терміново звернутися до кардіолога.**

5)

- Цим молодим жінкам недобре! У них болять _____
– **Їм треба терміново звернутися до офтальмолога.**

6)

– Моїм батькам погано! Уже третій день болить

_____.
– Це дуже небезпечно! **Твоїм батькам треба терміново звернутися до хірурга.**

7)

– Привіт! Як почуваються твої молодші брати?

– Їм не дуже добре. Учора вони впали, і тепер у них болять

_____.
– Я раджу **твоїм молодшим братам звернутися до травматолога.** Можливо, це переломи.

15. Складіть подібні діалоги (як у завд. 14) відповідно до ситуацій. Make a similar dialogues according to the situations.

1. Його дорослим дітям недобре. У них висока температура.
2. Їхнім маленьким синам погано. У них болить горло.
3. Тим молодим жінкам недобре. У них червоні очі.
4. Цим людям похилого віку зле. У них сильно болить голова та кашель.
5. Її маленьким дочкам недобре. Вони впали вчора, і тепер у них болять ноги.
6. Цим літнім жінкам погано. Вони не можуть їсти: у них болить шлунок.
7. Подивіться! Тим старим чоловікам зле! Мабуть, у них високий артеріальний тиск.

16. А) Читайте. Read.

Вуличні лікарі

Чи знаєте ви, що більшість дорослих чоловіків не люблять звертатися до лікарів?

Але якщо в дорослих жінок з'являється навіть декілька симптомів, вони відразу шукають лікарів-фахівців.

Великобританія вирішила цю проблему!

Раптом якомусь чоловікові або якійсь жінці стало погано, у цих людей високий тиск, заболіло горло або серце.

Вуличні лікарі прийдуть до їхніх офісів або підійдуть до них просто на вулиці.

До кожного!

Б) Запитуйте! Ask!

Ви не вірите тому, про що йдеться в статті. Напишіть питання та обговоріть із вашими одногрупниками. You do not believe what the article is about. Write the right questions and discuss with your classmates.

Model: про чоловіків.

Це правда? Якщо дорослим чоловікам недобре, більшість із них не люблять звертатися до лікарів?

1) про чоловіків; 2) про жінок; 3) про Великобританію; 4) про вуличних лікарів.

§3. ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК. The Accusative Case.

ПРИГАДАЙТЕ! Memorize!

забувати / забути	ПРО кого? ПРО що?	+ Знахідний відмінок (Acc.c.)
згадувати / згадати		
говорити / сказати		
розповідати / розповісти		
мріяти		
Богдан ніколи не забуває про сво <u>ю</u> родин <u>у</u> .		
Ібрагім часто згадує про сво <u>го</u> брата <u>а</u> .		
Ми з друзями постійно говоримо про це чудове <u>е</u> місто <u>у</u> .		
Я часто розповідаю моїм батькам про харківськ <u>ий</u> університет <u>т</u> .		
Мій брат мріє про нове авто.		

17. Доповніть і запишіть речення, використовуючи слова в дужках. Complete and write down sentences using the words in brackets.

1. Дмитро зараз відомий лікар, але він часто згадує _____ (своє дитинство).

2. Він _____ не _____ може _____ забути _____ (своя дитяча при-
году).

3. Усі говорять _____
(найкраща харківська лікарня).

4. Лікар-офтальмолог говорив _____ (термі-
нова складна операція).

5. Хлопчик мріяв _____ (професія журналіста).

6. Відомий _____ кардіохірург _____ не _____ може _____ забути _____ (вчинок таланови-
того лікаря) в його дитинстві.

18. Складіть діалоги за зразком. Make similar dialogues according to the model.

– Добре, що ви приїхали. Я згадував
про вас. Зараз поговоримо.
– Про що саме?
– Про стан вашого здоров'я.

Він – його дитяча хвороба
Вона – її маленька дочка
Вони – їхня офтальмологічна клініка
Ти – твоя давня мрія

19. Запитайте друзів / одногрупників. Ask your friends / classmates.

1. Про що вони не можуть забути? Чому?

2. Про кого вони часто згадують? Чому?

3. Про що вони говорили вчора ввечері?

4. Про що нещодавно розповідали їхні викладачі?

5. Про яку професію вони мріяли в дитинстві?

УВАГА! Attention!

НДВ Imperfective		ДВ Perfective	
хворіти + на що? (З.в., №4 (асс.))		захворіти + на що? (З.в., №4 (асс.))	
Я хворію	Ми хворіємо	Я захворію	Ми захворіємо
Ти хворієш	Ви хворієте	Ти захворієш	Ви захворієте
Він, вона хворіє	Вони хворіють	Він, вона захворіє	Вони захворіють
Хворів, хворіла, хворіли		Захворів, захворіла, захворіли	
Не хворій! Не хворійте! Не хворіймо!		Не захворій! Не захворійте! Не захворіймо!	

НДВ Imperfective		ДВ Perfective	
скаржитися + на кого? на що? (З.в., №4 (асс.))		поскаржитися + на кого? на що? (З.в., №4 (асс.))	
Я скаржуся	Ми скаржимося	Я поскаржуся	Ми поскаржимося
Ти скаржишся	Ви скаржитесь	Ти поскаржишся	Ви поскаржитесь
Він, вона скар- житься	Вони скар- жаться	Він, вона поскар- житься	Вони поскар- жаться
Скаржився, скаржилася, скаржи- лися		Поскаржився, поскаржилася, поскаржи- лися	
Скаржся! Скаржтеся! Скаржмося!		Поскаржся! Поскаржтеся! Поскаржмося!	

20. Читайте парами. Read in pairs.

– Привіт, Богдане! Давно тебе не бачив! – Привіт, Ігорю! Я хворів. У мене боліли вуха та горло. – Сподіваюся, зараз тобі вже краще. – Так, дякую! Тепер я знову буду ходити на всі лекції.	– Hi, Bogdan! I haven't seen you for a long time! – Hi, Igor! I was ill. I had a pain in the ears and a sore throat. – I hope you're better now. – Yes, thank you! Now I will attend all the lectures again.
– Доброго ранку, лікарю! – Вітаю! На що ви скаржитесь? – У мене болить серце й частішає дихання. – Вам треба зробити ЕКГ. Але не хвилюйтеся. Думаю, що у вас легка аритмія.	– Good morning, doctor! – Good morning! What are you complaining of? – My heart aches and my breathing becomes more frequent. – You need an ECG. But don't worry. I think you have light arrhythmia.

**Прикметники, присвійні і вказівні займенники
у знахідному відмінку множини**

The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Accusative case of plural					
Рід	Н.в. (Nom.) №1 Який? (хто?)		З.в. (Acc.) №4 Якого? (кого?)		Закінчення
Чоловічий (він)	літні <u>і</u> професори ці <u>і</u> студенти ті <u>і</u> лікарі		літні <u>х</u> професорів ци <u>х</u> студентів ти <u>х</u> лікарів		- ИХ - ІХ - ІХ
	мої, твої, наші, ваші, їхні	брати	мої <u>х</u> , твої <u>х</u> , на- ши <u>х</u> , ваши <u>х</u> , їхні <u>х</u>	братів	
	Який? (що?)		(В /у, на) який?(що? куди?)		= №1
	сині <u>і</u> зошити ці <u>і</u> підручники ті <u>і</u> словники		сині <u>і</u> зошити ці <u>і</u> підручники ті <u>і</u> словники		
	мої, твої, наші, ваші, їхні	будинки	мої, твої, наші, ваші, їхні	будинки	
Середній (воно)	Яке? (що?)		(В/у, на) яке? (що? куди?)		
	здорові <u>і</u> серця ці <u>і</u> вікна ті <u>і</u> речення		здорові <u>і</u> серця ці <u>і</u> вікна ті <u>і</u> речення		
	мої, твої, наші, ваші, їхні	очі	мої, твої, наші, ваші, їхні	очі	
Жіночий (вона)	Яка? (хто? що?)		(В/у, на) яку? (кого? що? куди?)		- ИХ - ІХ - ІХ
	нові <u>і</u> студентки хороші <u>і</u> подруги літні <u>і</u> жінки ці <u>і</u> медсестри ті <u>і</u> дівчата		нових <u>х</u> студенток хороших <u>х</u> подруг літніх <u>х</u> жінок цих <u>х</u> медсестер тих <u>х</u> дівчат		
	мої, твої, наші, ваші, їхні	кімнати	мої, твої, наші, ваші, їхні	кімнати	
	а				= №1

21. Напишіть закінчення слів, використовуючи таблицю. Write the words endings using the table.

1. Мій друг скаржиться на хвор__ оч___. Мабуть, він захворів на кон'юктивіт.

2. Її подруга скаржилася на хвор__ зуб__ та ясна. Мабуть, вона захворіла на пародонтит.

3. Їхні діти скаржаться на хвор__ вух___. Мабуть, вони захворіли на отит.

4. Його батьки поскаржилися на хвор__ ног___. Мабуть, вони захворіли на артрит.

5. Їхній син поскаржився на сво__ друз___. Вони штовхнули його, й у хлопчика перелом руки.

6. Їхня дочка поскаржилася на сво __ подруг __. Вони штовхнули її, й у дівчинки тепер синці.

22. Пишіть! Write!

Заповніть пропуски в меседжах старости групи, надісланих до куратора.

Fill in the gaps in the group monitor's messages, which were sent to your curator.

		
Вітаю, шановна Наталіє Ігорівно! Моада Басраві не буде на заняттях до кінця тижня. Він скаржився на _____. _____. Мабуть, Моад захворів на кон'юктивіт.	Вітаю, шановна Тетяно Миколаївно! Діани Нуедат не буде на заняттях два тижні. Вона скаржилася на _____. _____. Мабуть, Діана захворіла на отит.	Вітаю, шановна Валеріє Володимирівно! Таганової Мерджен не буде на заняттях декілька днів. Вона скаржилася на _____. _____. Мабуть, Мерджен захворіла на пародонтит.
		
Вітаю, шановний Андрію Івановичу! Гершома Путхурадж не буде на заняттях до кінця місяця. Він скаржився на _____. _____. Мабуть, у Гершома перелом ноги.	Вітаю, шановний Ігорю Петровичу! Мехмета Кюльтюра не буде на заняттях близько двох тижнів. Він скаржився на _____. _____. Мабуть, у Мехмета грип.	Вітаю, шановний Олеже Станіславовичу! Жасмін Абас не буде на заняттях до кінця тижня. Вона скаржилася на _____. _____. Мабуть Жасмін захворіла на застуду.
23. А) Читайте оголошення. Read the announcement.		
<u>ДО УВАГИ всіх студентів медичних університетів або факультетів!</u> ➤ Якщо ви студенти третіх, четвертих або п'ятих курсів;		

- якщо ви бажаєте пройти реальну медичну практику з реальними хворими;
- якщо ви вже відчуваєте себе гарним спеціалістом,

запрошуємо до участі у волонтерській програмі «Вуличний лікар: Україна (6 тижнів) - Великобританія» (2 тижні).

ВИМОГИ:

Усім охочим необхідно знати українську та англійську мову, а також пройти відбіркові тестування на сайті: <https://moz.gov.ua/>

Кращі зі студентів зможуть пройти реальну медичну практику в Україні та Великобританії!

Б) Відповідайте на питання. Answer the questions.

1) Про що ви дізналися з оголошення? 2) Про яких студентів йдеться в оголошенні? 3) Про яку практику говорять у оголошенні? 4) Про яку програму розповідають у оголошенні? 5) Які тестування необхідно пройти всім охочим?

24. Ви хочете взяти участь у волонтерській програмі. Пройдіть тестування:

You want to participate in a volunteer program. Take the test:

1. Ви бачите, що людині на вулиці стало погано. Старому чоловікові важко дихати й у нього червоне обличчя. Про що ви запитаете?

2. Як ви думаєте, про що свідчать (demonstrate) симптоми цього чоловіка?

3. До якого лікаря треба терміново транспортувати таких хворих?

25. А) Читайте текст. Знайдіть нові слова у словнику. Підберіть назву до тексту. Read the text and look up new words in the dictionary. Make a title for the text.

В одного літнього чоловіка, якого звали Тарас Олексійович, раптом заболіли руки та закололо десь у ділянці серця. Він дуже злякався. Тарас Олексійович зрозумів, що дуже давно не звертався до лікарів. Цей чоловік завжди почувався добре. У нього ніколи не боліли ні руки, ні ноги, ні живіт – нічого. У нього ніколи не було жодних серйозних захворювань. І зараз він дуже злякався. Але в Тараса Олексійовича не було контактів досвідчених лікарів.

Цей чоловік зателефонував старшому синові й розказав про свої несподівані проблеми. Його син дуже розхвилювався й швидко знайшов в інтернеті на сайті міської лікарні номер телефону одного з відомих у їхньому місті сімейних лікарів. Син запропонував своєму батькові звернутися до цього фахівця.

Тарас Олексійович зателефонував до приватної лікарні, де працює Юрій Миколайович Черняхівський. Але він почув, що вартість первинних консультацій

удвічі вища, ніж повторний візит. Тарас Олексійович зареєструвався на повторну консультацію.

Наступного дня Тарас Олексійович прийшов до лікаря.

- Доброго ранку, Юрію Михайловичу!
- Вітаю! На що Ви скаржитесь? – доброзичливо запитав лікар.
- У мене раптом заболіли руки й закололо серце.
- Це сталося вперше?
- Так. Раніше таких відчуттів у мене не було.
- Коли Ви почали відчувати біль?
- Учора ввечері. Але це було недовго і більше не повторювалося.
- Скажіть, будь ласка, хтось із ваших батьків мав серцеві захворювання?
- Так, мій батько часто скаржився на біль у серці.
- Необхідно зробити ЕКГ та інші обстеження. Я зараз вам усе напишу та розкажу.

Лікар відкрив реєстраційну карту хворого і запитав:

- Тарасе Олексійовичу, я бачу, що Ви на повторній консультації. Як ви почуваєтеся після попереднього лікування?

Тарас Олексійович трохи почервонів і відповів:

- Дякую, лікарю. Мені вже краще.
- От і добре! Поки Ви будете проходити обстеження, продовжуйте курс лікування, який я вам призначив минулого разу.

Б) Дайте відповіді на запитання. Answer the questions.

- 1) Якого віку Тарас Олексійович?
- 2) Чому одного разу він злякався?
- 3) Як зазвичай почувався цей чоловік?
- 4) Кому першому Тарас Олексійович розказав про свої проблеми?
- 5) Що порадив його син?
- 6) До якого лікаря вирішив звернутися Тарас Олексійович?
- 7) Чому чоловік зареєструвався на повторну консультацію?
- 8) Про що запитував лікар свого пацієнта?
- 9) На що скаржився Тарас Олексійович?
- 10) Які рекомендації дав лікар своєму пацієнтові?
- 11) Які риси характеру властиві (are inherent) Тарасу Олексійовичу?
- 12) Як Ви вважаєте, чи мудро вчинив лікар?

В) Від імені лікаря напишіть розповідь про пацієнта Тараса Олексійовича.

On behalf of this doctor, write a story about the patient Taras.

УРОК 7

- ☑ **Вираження ознаки предметів, осіб і явищ у формі множини (частина 2).** Expression of the attribute of objects, persons and phenomena in the Plural (Part 2).
- ☑ **Відмінювання прикметників, присвійних та вказівних займенників в орудному та місцевому відмінках множини.** Conjugation of adjectives, possessive and demonstrative pronouns in Instrumental and Locative Plural .
- ☑ **Комунікативна тема «Медичне обслуговування: «Вуличні лікарі».** Communicative topic "Health Service": «Street Doctors».

§1. ОРУДНИЙ ВІДМІНОК (№5)

The instrumental case (№5)

ПРИГАДАЙТЕ! Memorize!

займатися – зайнятися захоплюватися – захопитися	чим?	+ Орудний відмінок (The instrumental case)
іти – ходити / їхати – їздити знайомитися – познайомитися зу- стрічатися – зустрітися вітатися – привітатися	+ З (ким? чим?)	

говорити / розмовляти	якою мовою?	
Мій друг займається тайськимим боксом. Майкл захоплюється українською літературою. Мій тато познайомився з моєю мамою в університеті. Щосуботи Надія зустрічається зі своєю шкільною подругою. Привітайтеся з тим шановним професором. Скоро Самір розмовлятиме українською дуже добре.		
1. Напишіть слова в правильній формі. Дайте відповіді на запитання. Write the words in brackets in the correct form. Answer the questions. 1. Злата захоплюється _____ (сучасна архітектура)? 2. Ви підете на медичну практику _____ (ваша подруга)? 3. Де познайомився ваш тато _____ (ваша мама)? 4. На практиці в лікарнях ви зустрічаєтеся _____ (ваш куратор)? 5. Чоловіки першими вітаються _____ (малознайома жінка)? 6. Якою мовою ви розмовляєте _____ (ваш пацієнт) під час медичної практики? 2. Використовуйте займенники в орудному відмінку. Use the pronouns in the Instrumental Case. 1. Моя подруга живе далеко. Учора я обмінялась з (вона) повідомленням через скайп. 2. Ви ходили до театру? Хто був з (ви)? 3. Я вже добре говорю українською, тому що друзі розмовляють зі (я) українською. 4. Увечері ми підемо в парк. Підеш з (ми) ? 5. Це наш викладач. Щоранку ми зустрічаємося з (він). 6. Це Амер і Моніка. Я познайомився з (вони) на медичному факультеті. 7. Я знаю Данила давно. Ми познайомилися з (він) у школі.		
 УВАГА! Attention!		
Що сталося консультуватися / проконсультуватися радитися / порадитися	З (ким? чим?)	+ Орудний відмінок (Instrumental case)
НДВ Imperfective	ДВ Perfective	

консультуватися + з ким? (Ор.в., №5 (instr.))		проконсультуватися + з ким? (Ор.в., №5 (instr.))	
Я консультуюся	Ми консультуємося	Я проконсультуюся	Ми проконсультуємося
Ти консультуєшся	Ви консультуєтесь	Ти проконсультуєшся	Ви проконсультуєтесь
Він, вона кон-сультується	Вони кон-сультуються	Він, вона проконсу-льтується	Вони проконсультуються
Консультувався, консультувалася, консультувалися		Проконсультувався, проконсультувалася, проконсультувалися	
Консультуйся! Консультуйтеся! Консультуймося!		Проконсультуйся! Проконсультуйтеся! Проконсультуймося!	
НДВ Imperfective		ДВ Perfective	
радитися + з ким? (Ор.в., №5 (instr.))		порадитися + з з ким? (Ор.в., №5 (instr.))	
Я раджуся	Ми радимося	Я порадижуся	Ми порадимося
Ти радишся	Ви радитеся	Ти порадишся	Ви порадитеся
Він, вона ра-диться	Вони радяться	Він, вона пора-диться	Вони порадяться
Радився, радилася, радилися		Порадився, порадилася, порадилися	
Радься! Радьтеся! Радьмося!		Порадься! Порадьтеся! Порадьмося!	
3. Читайте парами. Read in pairs.			
– Привіт, синку! Ти повернувся з блискучими очима! Яким щасливим ти виглядаєш! Що з тобою сталося? – Мамо, я зустрів дівчину своєї мрії! – Як чудово! І як виглядає ця казкова дівчина? – Це дівчина із загадковим виразом обличчя й красивими очима...		– Hi, son! You're back with shining eyes! You look so happy! What happened to you? – Mom, I've met the girl of my dreams! – It's so wonderful! And what does this unusual girl look like? – This is a girl with a mysterious face and beautiful eyes ...	
– Алло! Доброго дня! Перепрошую! Це мати Ахмеда? – Доброго дня! Так, я слухаю вас. – Ахмеда вже декілька днів немає на лекціях. Що сталося з вашим сином? – Він захворів. Ми вже консультувалися з найкращими лікарями. Ахмед скоро одужає. Думаю, що наступного понеділка він уже прийде до університету.		– Hello! Sorry! Are you Ahmed's mother? – Good afternoon! Yes, I'm listening to you. – Ahmed has been absent at lectures for several days. What happened to your son?	

– He fell ill. We have already consulted with the best doctors. Ahmed will recover soon. I think he will come to university next Monday.

Прикметники, присвійні і вказівні займенники
в орудному відмінку множини

The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Instrumental Case of plural

Рід (Gender)	Відмінок (Case)				Закінчення (Endings)
	Н. в. (Nom.) №1 Які?		Ор. в. (Instr.). №5 Якими?		
Чоловічий (m.)	нові симптоми хороші друзі ці лікарі ті викладачі		новими симптомами хорошими друзями цими лікарями тими викладачами		- ими - іми - їми
	мої, твої, наші, ваші	діти	моїми, твоїми, нашими, вашими	дітьми	
Середній (n.)	Які?		Якими?		
	здорові серця ці вікна ті речення		здоровими серцями цими вікнами тими реченнями		
	мої, твої, наші, ваші	очі	моїми, твоїми, нашими, вашими	очами	
Жіночий (f.)	Які?		Якими?		
	нові студентки хороші подруги літні жінки ці медсестри ті дівчата		новими студентками хорошими подругами літніми жінками цими медсестрами тими дівчатами		
	мої, твої, наші, ваші	колежанки	моїми, твоїми, нашими, вашими	колежанками	

4. Напишіть закінчення слів, використовуючи таблицю.

Write the words' endings using the table.

1. Що сталося з його молодш _____ сестр _____ ?

2. Твоїм батькам треба проконсультуватися з досвідч _____ кардіолог _____.

3. У моїх дітей проблеми з молоч _____ зуб _____.

4. Вам треба порадитися з ваш _____ батьк _____ щодо участі в цій волонтерській програмі.

5. Мої бабуся і дідусь щороку консультуються з кваліфіков _____ лікар _____.
6. Що сталося з їхніми іранськ _____ одногрупник _____ ?

5. Складайте міні-діалоги. Make mini-dialogues.

Model: ваш друг – зуби – кваліфіковані стоматологи

- Що сталося з вашим другом? Його не було на презентації волонтерської програми.
- У нього проблеми з нижніми зубами.
- Співчуваю. Вашому другу треба проконсультуватися із кваліфікованими стоматологами.

- 1) ваші турецькі одногрупники – вуха – професійні отоларингологи
- 2) ваші молодші сестри – ноги – досвідчені хірурги
- 3) ваші старші брати – зуби – добрі стоматологи
- 4) ті чоловіки похилого віку – очі – знаючі офтальмологи
- 5) ті старі жінки – руки – кваліфіковані невропатологи

УВАГА! Attention!

хто ВИГЛЯДАЄ / Є / МАЄ БУТИ	яким ? З якою зовнішністю?	+ Орудний відмінок (Instrumental case)
--	-------------------------------	---

Ці студенти виглядають упевненими на іспиті.

Лікарі мають бути добрими та чуйними.

Учора я зустрів дівчину з дуже золотим волоссям.

6. А) Підпишіть малюнки відповідними словами. Sign the pictures with the appropriate words.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Веселий, сумний, розумний, переляканий, привітний, злий

Б) Скажіть, яким виглядає кожен із ваших однокласників зараз. Tell us what each of your classmates looks like now.

7. А) Використовуючи слова із завдання 6, опишіть різний вигляд вашого друга за зразком. Using the words of task 6, describe the different look of your friend by model.

Model: Мій друг повернувся з важких іспитів із сумними очима та тремтячими руками.

Я зрозумів, він виглядає дуже сумним і невпевненим, тому що не склав іспити.

Б) Зіграйте в пантоміму! Розділіться на команди. Представникові команди суперники називають слово, що позначає певний вираз обличчя, який потім треба показати мімікою своїй команді, члени якої мають описати словами вираз обличчя свого представника. Play the Pantomime! Split up into teams. Opponents of a team call the word denoting a certain facial expression that should then be shown to their team. Other team members should describe the appearance of this representative.

8. А) Запишіть переклад поданих слів, використовуючи словник. Write the translation of the words using the dictionary.

вираз обличчя _____

міміка _____

погляд _____

посмішка _____

засмучений _____

оптимістичний _____

схвильований _____

упевнений _____

утомлений _____

чуйний _____

Б) Дайте відповіді на запитання. Answer the questions.

1) Ви захочете проконсультуватися з лікарем зі схвильованим обличчям, тремтячими руками та задишкою? Чому?

2) Чи згодні Ви з думкою, що лікар має бути добрим, чуйним але сильним і впевненим, а також оптимістичним?

В) Опишіть малюнки, використовуючи слова під ними. Скажіть до якого із цих лікарів захочете звернутися Ви? Чому? Describe the pictures using the words below them. Tell which of these doctors you would like to see? Why?

сумні очі
засмучений погляд
немає посмішки
схвильоване обличчя
утомлений вигляд

добрі очі
упевнений погляд
посмішка
чуйний вираз обличчя
оптимістичний вигляд

Г) Розкажіть, яким лікарем Ви будете (хочете стати) в майбутньому. Tell what doctor you will be (want to become) in the future.

9. Читайте діалог. Read the dialogue.

Що сталося з Ахмедом?

Алі: Ахмедові якось зле останнім часом.

Маріам: Він застудився?

Алі: Ні, не думаю. У нього немає кашлю, нежитю.

Маріам: Що ж сталося з нашим Ахмедом?

Алі: Учора у нього боліла голова. Позавчора боліло серце.

Сашко: Він виглядає блідим і втомленим. Я думаю, що Ахмед забагато працює та мало відпочиває.

Маріам: Йому краще проконсультуватися з досвідченим лікарем.

Алі: Я порадив Ахмедові сходити до лікаря, але він не хоче.

Маріам: Хм...Це дуже дивно.

Адам: Про кого ви говорите? Про Ахмеда? Я знаю, що з ним. Це вірус!

Сашко: Який іще вірус?

Алі: Якщо я не помиляюся, це вірус із довгим світлим волоссям та великими блакитними очима. Він стрункий і прекрасний.

Маріам: Зрозуміло, які проблеми в нашого Ахмеда...

10. Відповідайте на запитання. Answer the questions.

1. Як почувається Ахмед? 2. Він застудився? 3. Що з ним відбувалося вчора й позавчора? 4. Який у нього вигляд? 6. Ахмед багато відпочиває? 7. Він радився з лікарем? 8. Який вірус у Ахмеда? 9. Що сталося з хлопцем?

§2 МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК. The Locative Case.

ПРИГАДАЙТЕ! Memorize!

Г→З

К→Ц

Х→С

Називний відмінок (N.c)	Місцевий відмінок (Loc.c.)
одя <u>г</u> курт <u>к</u> а сороч <u>к</u> а футбол <u>к</u> а о <u>к</u> о повер <u>х</u>	в одяз <u>і</u> у курт <u>ц</u> і у сороч <u>ц</u> і у футбол <u>ц</u> і в о <u>ц</u> і на повер <u>с</u> і

1. – У якому одязі ви ходите?

– Коли холодно у теплій куртці, а коли тепло, то в легкій сорочці або у футболці.

2. – Перепрошую. Де можна купити продукти в цьому торговельному центрі?

– Їх тут можна купити на першому поверсі. На другому та третьому лише око.

11. Доповніть речення та запишіть запропоновані словосполучення в правильній формі. Complete the sentences and write down the suggested phrases in the correct form.

Слова для довідок: бавовняна сукня, робочий одяг, діловий костюм, тепла куртка, хутряний одяг, шовкова спідниця, легка футболка

1. Мій друг Сергій живе на півночі Росії. Вийти на вулицю він може лише в _____.
2. Моя подруга Нафіса живе в Марокко. Навіть узимку вона ходить у _____.
3. Мій батько – ректор університету. Він ходить на роботу в _____.
4. Микола працює будівельником. Він ходить на роботу в _____.
5. Ганна любить відпочивати влітку в Одесі. Щодня вона ходить на пляж у _____.
6. Данило любить відпочивати в Альпах. Навіть влітку він ходить у гори в _____.

12. Ганна збирається на вулицю. Допоможіть їй підібрати одяг відповідно до сезону. Anna is going outside. Help her to choose the clothes according to the season.

Узимку треба носити ...

Навесні краще гуляти ...

Влітку комфортно подорожувати...

Восени раджу одягати ...

УВАГА! Attention!

бачити / побачити зустрічати / зустріти мас (повинен, повинна, повинні) бути / є	кого? що? + 3.в. (acc.)	У / В чому (у якому одязі)?	+ Місцевий відмінок (Locative case)
---	----------------------------	-----------------------------------	---

13. Читайте парами. Read in pairs.

– Привіт, Софіє! Гарно виглядаєш! Ти їздила на кінофестиваль до Одеси? – Злато, дуже рада бачити тебе! Так! Я часто буваю на різних фестивалях. В Одесі я чудово відпочила та отримала багато вражень! – Кого ти бачила там? – Я побачила відомих українських кінозірок у вражаючих сукнях!	– Hi, Sophia! You look nice! Did you go to the Odessa Film Festival? – Zlata, very glad to see you! So! I often go to different festivals. I had a great rest in Odessa and got lots of impressions! – Who did you see there? – I saw famous Ukrainian movie stars in impressive dresses!
– Людмילו Володимирівно, ви були на міжнародних конференціях цього року? – Так. Я була в різних українських та закордонних університетах. – Про які новітні медичні технології ви дізналися? – Я одержала багато нової цікавої інформації, зроблю доповіді на наукових семінарах.	– Lyudmila, have you been to international conferences this year? – So. I have been to various ukrainian and foreign universities. – What new medical technologies have you learned about? – I have received a lot of interesting new information, I will make reports at scientific seminars.
– Шановні практиканти, ви знаєте умови перебування в хірургічному відділенні? – Так, ми знаємо. Ми повинні бути в синіх або зелених медичних костюмах, у бавовняних ковпаках і масках, гумових рукавичках. – Скажіть, будь ласка, яке взуття має бути? – Будь-яке зручне та легке, але обов'язково бути в бахілах.	– Dear trainees, you know the conditions of stay in the surgical department? – Yes, we know. We should wear blue or green medical suits, in cotton caps and masks, rubber gloves. – Please tell me what kind of shoes should be? – Anything comfortable and light, but it is obligatory to be in shoe covers.

**Прикметники, присвійні і вказівні займенники
в місцевому відмінку множини**

The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Locative Case of Plural

Рід (Gender)	Відмінок (Case)				Закінчення (Endings)
	Н. в. (Nom.) №1 Які?		М. в. (Prep.) №6 У(в) / на яких?		
Чоловічий (m.)	медичні <u>і</u> університети різні <u>і</u> факультети їхні <u>і</u> будинки		медични <u>х</u> університетах різни <u>х</u> факультетах їхні <u>х</u> будинках		- ИХ
	мої <u>і</u> , твої <u>і</u> , наші <u>і</u> , ваші <u>і</u>	НОГИ	мої <u>х</u> , твої <u>х</u> , наші <u>их</u> , ваші <u>их</u>	НОГАХ	

Середній (n.)	Які?		У(в) / на яких?		- IX - IX
	різн <u>і</u> міста цікав <u>і</u> місця т <u>і</u> речення		різн <u>их</u> містах цікав <u>их</u> місцях т <u>их</u> реченнях		
	мо <u>ї</u> , тво <u>ї</u> , наш <u>і</u> , ваш <u>і</u>	очі	мо <u>їх</u> , тво <u>їх</u> , наш <u>их</u> , ваш <u>их</u>	очах	

Жіночий (f.)	Які?		У(в) / на яких?	
	нові країни їхні аудиторії ті аптеки		нових країнах їхніх аудиторіях тих аптеках	
	мої, твої, наші, ваші	руки	моїх, твоїх, наших, ваших	руках

14. Напишіть закінчення слів, використовуючи таблицю. Write the endings words using the table.

- На студентськ _____ вечірк _____ моя сестра була в різн _____ сукн _____, а я зазвичай була у футболк _____ і джинс _____.
- Наша команда прилітає завтра ввечері. Ми будемо в зелен _____ куртк _____ та чорн _____ шкірян _____ брюк _____. Знайдете нас в аеропорті?
- Протягом року студенти нашої групи були на міжнародн _____ конференці _____ у різн _____ українськ _____ міст _____.
- Футболісти виглядали дуже дивно, коли прийшли на офіційну зустріч зі спонсорами в спортивн _____ костюм _____ та тренувальн _____ кросівк _____.
- Коли мої брати заїхали з конференції на пляж попрощатися з морем, відпочивальники дуже здивовано дивилися на них. Вони були на пляжі в ділов _____ костюм _____ та шкірян _____ туфл _____.
- Шановні студенти! Коли будете на медичній практиці в українськ _____ лікарн _____, ви маєте бути вдягнені у медичн _____ халат _____ та обов'язково в одноразов _____ бахіл _____.

15. Граймо! Let's play!

Запитайте один в одного про сумісність одягу та місця або події на малюнках (на зразок поданої моделі). Ask each other about clothing and venue or events compatibility in the following pictures (according to the model).

Model:

- Як ви думаєте? Чи можна ходити до університету в коротких шортах або спідницях та у прозорих футболках?
- Ні! У жодному разі! Студентам неможна приходити в пляжному олязі!

--	--	--

16. А) Підпишіть малюнки відповідними словами. Sign the pictures with the appropriate words.

Слова для довідок: лікарі-хірурги, медсестри, полісмени, рятівники, стюардеси, спецагенти.

Б) Опишіть професійний зовнішній вигляд цих людей: Хто в чому має бути вдягнений? Describe the professional appearance of these people: Who and how should be dressed?

Model: Лікарі-хірурги мають бути в ... (в хірургічних костюмах) + М.в. мн.

Слова для довідок:

1) зелені або сині халати, бавовняні ковпаки, стерильні маски, гумові рукавички та бахіли;

2) білі довгі сорочки, білі брюки, біле взуття;

3) чорні шкіряні кашкети або берети, темно-сині куртки або сорочки, темно-сині брюки, чорні шкіряні туфлі;

- 4) червоні комбінезони та куртки, червоні шлеми;
- 5) сині пілотки, сині жакети та спідниці, жовті сорочки;
- 6) чорні ділові костюми, білі сорочки, чорні краватки, чорні окуляри.

В) Розкажіть, ким Ви мріяли стати в дитинстві? У якому місці Ви мріяли працювати? В якому одязі уявляли себе на роботі? Tell us who you dreamed to become as a kid? Where did you dream to work? In what clothes did you imagine yourself at work?

17. Складайте діалоги за зразком. Make the dialogues according to the model.

Model: Данило та Деніел – Німеччина – різні міста.

– Я знаю, що наші одногрупники Данило та Деніел будуть на літній практиці в Німеччині.

– Я чув, що вони працюватимуть у різних містах та лікарнях, але не знаю в яких саме.

1. Богдан і Самір – Україна – приватні лікарні.
2. Юля та Лейла – Ізраїль – сучасні хоспіси.
3. Тарас і Раджеш – США – служби швидкої допомоги.
4. Тетяна та Джессіка – Китай – різні клініки.
5. Ігор і Довлет – Туреччина – найкращі лабораторії.

18. Читайте оголошення! Скажіть, який вигляд мають вуличні лікарі. Read the announcement! Tell what street doctors look like.

ДО УВАГИ шановних мешканців і гостей столиці України!

Якщо раптом вам стало погано десь у торговельних центрах, на вулицях міста, у міських парках чи інших місцях відпочинку й туризму, ви можете звернутися до вуличних лікарів!

Як їх розпізнати?

Це найкращі студенти-медики! Це юні хлопці та дівчата або молоді чоловіки та жінки в білих сорочках, синіх брюках або спідницях і червоному взутті.

Але головна їхня ознака – на їхніх плечах висять великі червоні сумки із наліпками: **ВУЛИЧНИЙ ЛІКАР**

19. А) Прочитайте текст і скажіть, чому вуличні лікарі в Лондоні розмовляли українською. Read the text and tell why street doctors in London spoke Ukrainian.

Вуличні лікарі

Цю веселу історію я почув від мого друга Богдана. Він дуже любить подорожувати. У свої 20 років Богдан побував у багатьох країнах світу. Минулого літа він їздив до Великобританії. Цю країну хлопець запам'ятав на все життя.

Коли Богдан прилетів до Лондона, спершу він вирішив познайомитися з найвідомішими пам'ятками міста. За один день хотів побачити п'ять видатних місць. Чи вдалося це йому?

Уранці мій друг поїхав до відомого всім сучасним людям Біг-Бена. Він хотів підійти до самої башти й зробити декілька «історичних» селфі. Коли Богдан переходив річку, на мості було дуже багато людей із різних країн. Там лунали фрази англійською, французькою, китайською, російською, арабською мовами. Але раптом він почув українську мову! Богдан побачив двох симпатичних дівчат одягнених однаково. Вони були в білих сорочках, синіх спідницях та в червоному взутті. Також на їхніх плечах висіли великі червоні сумки. А на тих червоних сумках хлопець побачив наліпки «вуличний лікар». Мій друг зацікавився тими дівчатами й вирішив познайомитися з ними.

– Доброго ранку! – привітався Богдан.

– Ви говорите українською? Що трапилося? Ви погано себе почуваєте? – відповіла дівчина з довгим чорним волоссям.

– Та... – Богданові не вдалося закінчити.

– У цього хлопця червоне обличчя! – швидко сказала друга дівчина з великими синіми очима. – У нього вологий лоб! Мабуть у нього болить голова!

– Я... – Богдан знову не зміг нічого сказати.

– Він тримає руку на серці та швидко дихає! – турбувалася здоров'ям хлопця дівчина з довгим чорним волоссям.

– Йому терміново потрібна допомога фахівців-кардіологів! – знову швидко сказала дівчина з великими синіми очима.

І Богдан навіть не зрозумів, як швидко ці дівчата з великими червоними сумками з наліпками «вуличний лікар» довели його до машини швидкої допомоги. І вже через декілька хвилин він поїхав до лікарні. Богдан намагався пояснити цим незнайомим медикам у машині, що він добре почувається. Але мій друг дуже погано знав англійську й говорив більше українських слів. Ніхто з цих серйозних, але привітних лікарів не міг зрозуміти його... Хлопець бачив багато красивих будівель на вулицях Лондона, бачив різних людей у чудових парках міста та у важливих історичних місцях. Але на всі ті цікавинки Богдан дивився лише крізь великі вікна машини швидкої допомоги.

Б) Дайте відповіді на запитання. Answer the questions.

1) Куди подорожував Богдан минулого літа?

2) З чим спершу хотів познайомитися хлопець?

- 3) Якими мовами розмовляли на мосту біля Біг-Бена?
- 4) До яких дівчат підійшов Богдан?
- 5) Як були одягнені дівчата? Опишіть їх.
- 6) Які симптоми дівчата побачили в Богдана?
- 7) Як реально почувався Богдан? Чому його обличчя стало червоним? Як ви думаєте, який характер у хлопця?
- 8) Чому Богдан не зміг познайомитися з дівчатами?
- 9) Якими були лондонські лікарі в машині швидкої допомоги?
- 10) Чому Богдан не зміг пояснити лікарям у швидкій, як він реально відчувається?
- 11) Чи вдалося Богданові реалізувати його туристичний план?

20. А) Прочитайте ідіоми та їхнє тлумачення. Read the idioms and their interpretation.

(говорити) поклавши руку на серце

холодним потом обливатися

почервоніти як калина, як мак

щиро, відверто говорити правду

дуже хвилюватися

від сорому, від хвилювання

Б) Доповніть подані речення потрібними ідіомами в правильній формі. Complete the following sentences with the correct idioms in the correct form.

1) Коли Богдан побачив українських дівчат, він _____.

2) Хлопець привітався з дівчатами, але більше нічого не міг сказати, тому що дуже хвилювався, _____!

3) _____, він відверто хотів сказати, що відчувається добре.

21. Доповніть діалог повними репліками Богдана. Complete the dialogue with Bogdan's complete remarks.

Богдан зміг сказати все, що хотів

Богдан: Доброго ранку!

Дівчина 1: Вітаємо! Ви говорите українською? Що трапилося? Ви погано себе відчуваєте?

Богдан: _____

Дівчина 2: У Вас червоне обличчя та вологий лоб! Мабуть у Вас болить голова!

Богдан: _____

Дівчина 1: Ви тримаєте руку на серці та швидко дихаєте!

Богдан: _____

Дівчина 2: Вам не потрібна допомога фахівців-кардіологів? Ви впевнені?

Богдан: _____

21. Напишіть альтернативне закінчення цієї історії (мін. – 10 фраз). Write an alternate ending to this story (min. – 10 phrases).